

Το παλιό και το καινούριο στο σινεμά. Βρισκόμαστε ήδη στο θαυμαστό νέο κόσμο του 21ου αιώνα και παρακολουθούμε έναν κινηματογράφο όπου όλα είναι επιτρεπτά κι όλα είναι δυνατόν να αναπαρασταθούν με την ψηφιακή τεχνολογία. Ενώ ο Φριτς Λανγκ, ορόσημο στην ιστορία του παγκόσμιου σινεμά, γεννήθηκε το 19ο αιώνα! Πέρασαν κιόλας 42 χρόνια από τότε που σκηνοθέτησε την τελευταία του ταινία, 27 χρόνια από το θάνατό του, 83 χρόνια από την πρώτη σκηνοθεσία, 78 χρόνια από την περίφημη *Μητρόπολη* του και 113 χρόνια από τη γέννησή του. Με τη λογική των χρονικών αποστάσεων από το σήμερα, σίγουρα το έργο του είναι παλιό. Ανήκει στο ένδοξο νεανικό παρελθόν της έβδομης τέχνης, τότε που οι πιο σπουδαίοι κινηματογραφιστές σπούδαζαν την τεχνική της στην πράξη, συντονιζόμενοι με τις αισθητικές τάσεις ή και τις μόδες της κάθε εποχής, διατηρώντας όμως την ιδιαιτερότητα της ματιάς τους. Τέτοια είναι και η περίπτωση του Φριτς Λανγκ που γεννήθηκε στη Βιέννη το 1890, εγκατέλειψε τις αρχιτεκτονικές σπουδές του για να ασχοληθεί με τη ζωγραφική, εγκαταστάθηκε στα 23 του στο μποέμικο Παρίσι, ταξίδεψε στην Ανατολή, έκανε διάφορες ευκαιριακές δουλειές, τραυματίστηκε και παρασημοφορήθηκε στον Α' παγκόσμιο πόλεμο, πριν ασχοληθεί με τον κινηματογράφο, στη Γερμανία αρχικά, για να σκηνοθετήσει 42 ταινίες από το 1919 μέχρι το 1961. Περνώντας από το βουβό στον ομιλούντα, από το μαυράσπρο στο έγχρωμο φιλμ, από το ευρωπαϊκό στο αμερικάνικο σύστημα παραγωγής και από τα πιο απίθανα είδη: από τις φτηνές ταινίες επεισοδίων στον εξηρεσιονισμό, στα φιλμ-νουάρ μέχρι τα γουέστερν. Το να δει κανείς σήμερα, έστω και μερικές από τις σημαντικότερες ταινίες του, όπως *Ο θλιμμένος θάνατος*, *Μ*, *Ζεις μονάχα μια φορά*, *Η σκύλα*, *Η μεγάλη κάψα*, *Όταν η πόλη κοιμάται*, αποτελεί μια cult επιλογή. Αν μη τι άλλο, για να ξελαμπικάρει το βλέμμα του και ίσως να καταλάβει πώς και γιατί κάποιες από τις κυρίαρχες νέες εικόνες του σινεμά έχουν χάσει κάτι από την καθαρότητα ύφους και την εκφραστική δύναμη των παλιών. Τόσο απλά.

του Σωτήρη Ζήκου

ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ ΟΛΥΜΠΙΟΝ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2003 ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 126

ΧΡΗΡΙΣΤΗΣ
RENAULT

Fritz Lang forever...

ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΜΗΝΑ

2 Τα σχολεία πάνε σινεμά: προβολές ταινιών σε εκπαιδευτικά προγράμματα και το 5ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ

3 Οι χριστιανικές παιδικές προβολές και **CineNews** απ' όλον τον κόσμο

4 Σε πρώτη προβολή: *Αρσενί, Halbe Treppe* και *Θα το μετανιώσεις* το Φεβρουάριο στο Ολυμπιον

Φριτς Λανγκ: Ο θρίαμβος της σκηνοθεσίας
Κινηματογραφικό εφίερωμα: 14-27 Φεβρουαρίου

5 Σε πρώτη προβολή: Οι συμμαρίες της *Νέας Υόρκης* και Daniel Day-Lewis, το πρόσωπο του μήνα

6 Αφιγήσεις και ντοκουμεντα στις **Εικόνες και Ιστορίες** και δύσκολοι καιροί για indie πρίγκιπες στο **Planet Cinema**

7 53η Μπερλινάλε, από 5 έως 16 Φεβρουαρίου στο **Φεστιβάλ του κόσμου**

τα σχολεία πάνε σινεμά

Από τον Νοέμβριο μέχρι τον Μάιο, κάθε πρωί από τη Δευτέρα έως και την Παρασκευή στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT και στην αίθουσα ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ.

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης συνεχίζει το πρόγραμμα προβολών για μαθητές των σχολείων της α/βαθμιας και β/βαθμιας εκπαίδευσης με ταινίες εγκεκριμένες από την επιτροπή Θεαμάτων της Εκπαιδευτικής Διεύθυνσης. Η επιλογή των ταινιών καλύπτει τις ηλικιακές διαβαθμίσεις κι έγινε με κριτήριο το περιεχόμενο και την αισθητική τους και είναι οι εξής:

Ταινίες κινουμένων σχεδίων (μεταγλωτισμένες, κανονικής διάρκειας)

- Φαντασία 2000
- Πάτερ Παν - Επιστροφή στη χώρα του Ποτέ
- Χαμένη Ατλαντίδα

Ντοκιμαντέρ

- Ταξιδιάρικα Πουλιά

Σκηνοθεσία: Ζακ Περέν, γαλλικής παραγωγής 2000 Διάρκεια: 90'.

- Ημερολόγια Καταστροφών - Γιώργος Σεφέρης

Σενάριο - σκηνοθεσία Σ. Χαλαραμπόπουλος, ελληνικής παραγωγής 2001. Διάρκεια 70'

- Αγέλαστος Πέτρα

Σενάριο - σκηνοθεσία Φίλιππος Κουτσαφτής, ελληνικής παραγωγής 2001. Διάρκεια 87'.

Ταινίες μυθοπλασίας

- Μπίλι Έλιοτ, γεννημένος χορευτής

Σκηνοθεσία Στίβεν Ντάλντρι, παραγωγή Μεγ. Βρετανία, 2000. Διάρκεια 111'.

- Ένα χελιδόνι έφερε την άνοιξη

Σκηνοθεσία Κριστιάν Καριόν, γαλλική παραγωγή 2001. Διάρκεια 90'.

Επικοινωνήστε μαζί μας στα τηλέφωνα 2310 378636 και 2310 378622 (κυρία Αγγελική Παπαποστόλου, κυρία Μαρία Τζιώλα) για δηλώσεις συμμετοχής.

Studio ENTROPIA &

ΟΚΛΑΧΟΜΑ UNIVERSITY FILM & VIDEO STUDIES

ΣΚΗΝΟΘΕΤΕΣ
ΣΕΝΑΡΙΟΓΡΑΦΟΙ
ΗΘΟΠΟΙΟΙ
ΟΠΕΡΑΤΕΡ
ΜΟΝΤΕΡ

ΣΠΟΥΔΕΣ

Διευθυντής ο σκηνοθέτης
των βραβευμένων ταινιών
«Μπίζνες στα Βαλκάνια» και
«Ο Παράδεισος ανοίγει με αντικλείδι»
και 10 θεατρικών έργων

Βασίλης Μπουντούρης

Studio ENTROPIA 4 ΧΡΟΝΙΑ 14 ΒΡΑΒΕΙΑ

Π.Π. Γερμανού 18, τηλ. 2310 222694 / studioen@panafonet.gr

ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 126 • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2003

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΗΣ ΖΗΚΟΣ

ΣΥΝΤΑΞΗ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΑΙΤΣΗΣ, ΘΩΜΑΣ ΑΙΝΑΡΑΣ,
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΜΠΑΣ, ΤΖΕΝΗ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΓΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Πλ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 378 400

e-mail: info@filmfestival.gr

www.filmfestival.gr

EUROPA ★ CINEMAS

Για παρατηρήσεις, σχόλια, ιδέες,
προτάσεις για το Φεστιβάλ Κινηματο-
γράφου και το Πρώτο Πλάνο, στείλτε
το mail σας στη διεύθυνση
newslist@filmfestival.gr

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT - ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΑΠΛΟ: 6,50€ • CINEKARTAF: 5,30€
Κάθε Πέμπτη γενική είσοδος 5,30€

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ - ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΑΠΛΟ: 5€ • CINEKARTAF: 4€

ΣΙΝΕΑΚ: 3€ • ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ: 3€

ΜΕΤΑΜΕΣΟΝΥΧΤΙΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Είσοδος μόνο με προσκλήσεις

Για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και επιβε-
βαίωση της ημέρας και ώρας προβολής των ταινιών,
τηλεφωνήστε στο 2310 378 404.

5ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

28 Φεβρουαρίου - 9 Μαρτίου 2003

Στην πέμπτη και πιο φιλόδοξη χρονιά της λειτουργίας του, το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου Αιώνα, που διοργανώνουν το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης και το υπουργείο Πολιτισμού με τη συνεργασία της Νέας Ελληνικής Τηλεόρασης (NET) και με την υποστήριξη του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου και της ET-3, πηγαίνει ένα αποφασιστικό βήμα μπροστά. Με σκοπό να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που επιβάλλει η επιτυχημένη του πορεία, το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης αναβαθμίζεται θεσμικά, αυξάνει τις ημέρες λειτουργίας του από επτά σε δέκα, αυξάνει τον αριθμό των ταινιών και καλεσμένων και ιδρύει ένα επίσημο πρόγραμμα Ελληνικού Ντοκιμαντέρ με Διαγωνιστικό τμήμα και Πανόραμα.

Όπως δηλώνει ο ιδρυτής και διευθυντής του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης Εικόνες του 21ου Αιώνα, Δημήτρης Εϊπίδης: «Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης ήταν εξ αρχής μια πρόκληση. Με τη συμπλήρωση τεσσάρων χρόνων από το επιτυχημένο ξεκίνημα ήρθε η ώρα να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις, με πρώτη από όλες την ικανότητά του να σταθεί άξια στην πρώτη σειρά των αντίστοιχων διοργανώσεων ανά τον κόσμο. Οι αλλαγές που στοχεύουν στην ανάπτυξη είναι επεβλημένες. Έτσι, το 5ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου Αιώνα είναι και πάλι ορόσημο της εξέλιξης».

Οι ενότητες

Οι ενότητες, που απαρτίζουν το πρόγραμμα του 5ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου Αιώνα - είναι οι εξής:

Όψεις του Κόσμου: σύγχρονα θέματα κοινωνικού, πολιτικού περιεχομένου.

Η Καταγραφή της Μνήμης: τα ζωντανά κομμάτια της ιστορίας.

Πορτρέτα - Ανθρώπινες Διαδρομές: ο άνθρωπος κυρίαρχο στοιχείο της αφήγησης.

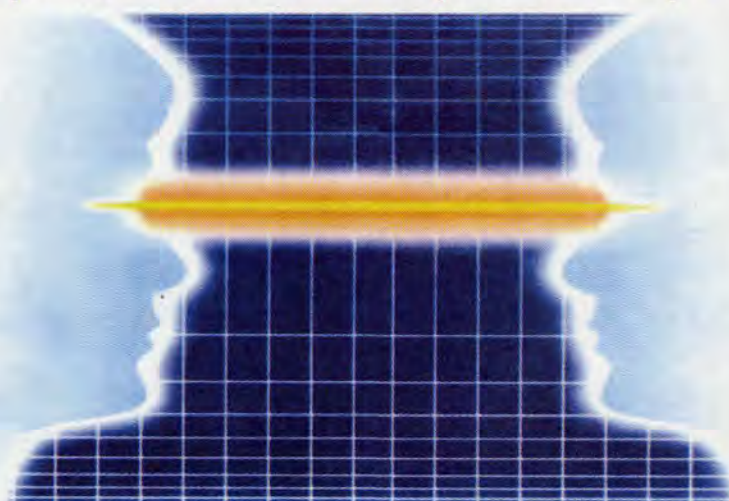
Μικρές Αφηγήσεις: μικρές προσωπικές ιστορίες στο μεγαλείο της καθημερινότητας.

Κοινωνία και Περιβάλλον: το περιβάλλον, τα προβλήματά του και οι κοινωνικές τους προεκτάσεις.

Τα βραβεία

Για πρώτη φορά φέτος δημιουργείται Διαγωνιστικό τμήμα για το ελληνικό ντοκιμαντέρ διάρκειας πάνω από 24 λεπτά σε όλα τα format που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τους (film, video, DVD). Η πενταμελής κριτική επιτροπή θα απονεμίσει τρία βραβεία τα οποία συνοδεύονται από χρηματικά έπαθλα και μέχρι δύο τιμητικές διακρίσεις. Τα μεγάλα μήκους ντοκιμαντέρ (πάνω από 60 λεπτά) των οποίων οι παραγωγοί επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία των κρατικών βραβείων στο τέλος του χρόνου, προβάλλονται στο Διαγωνιστικό Τμήμα εκτός συναγωνισμού. Εκτός των βραβείων αυτών, προβλέπεται επίσης η απονομή βραβείου κοινού σε ελληνική ή ξένη ταινία και βραβείου Firpesci (Διεθνής Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου) σε ελληνική και ξένη ταινία αντίστοιχα.

Εμείς σας κοιτάμε στα μάτια

Η ζεστή και ανθρώπινη σχέση με τους πελάτες μας, η υψηλή κατάρτιση των στελεχών μας, η συνέπεια στις οικονομικές υποχρεώσεις μας, κάνουν την επιτυχία μας...

αναπόφευκτη

INTERLIFE
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

INTERLIFE 140 χλμ. Ε.Ο. Θεσσαλονίκης - Πολύγυρου, Τ.Κ. 57001, Θέρμη, Τ.Θ. 218, Θεσσαλονίκη
τηλ. κέντρο: 2310 499000, fax: 2310 499099, site: www.interlife.gr, e-mail: interlif@interlife.gr

Περιφερειακές Διευθύνσεις

Αθήνα: Συγγρού 155, Τ.Κ. 171 21, τηλ.: 210 9334994, fax: 210 9334773

Ρόδος: Α. Μαρίας & Λεμεσσού 43, Τ.Κ. 85100, τηλ.: 22410 29800, fax: 22410 31200

Ένα μουσείο για τον Φελίνι

Το ισόγειο του πατρικού σπιτιού του Φεντερίκο Φελίνι στο Ρίμινι, στις ακτές της Αδριατικής, πρόκειται να μεταμορφωθεί σε μουσείο αφιερωμένο στο έργο του σπουδαίου Ιταλού δημιουργού. Σύμφωνα με το «Ίδρυμα Φελίνι», στα πέντε δωμάτια του θα φιλοξενηθούν memorabilia του σκηνοθέτη όπως η προσωπική του βιβλιοθήκη, storyboards, σκίτσα, φωτογραφίες, πόστερ και διάφορα αντικείμενα από ταινίες καθώς και μερικά προσωπικά του αποκτήματα. Τα τελικά σχέδια του μουσείου θα παρουσιαστούν σε μια ειδική τελετή στο σινεμά «Fulgor» στο Ρίμινι, εκεί όπου πρωτοδούλεψε ο Φελίνι, χρησιμοποιώντας το ως σκηνικό για το αυτοβιογραφικό φιλμ *Άμαρκορντ*. Οι οργανωτές ελπίζουν να παραδώσουν το μουσείο σε λειτουργία πριν την 10η επέτειο του θανάτου του, στις 31 Οκτωβρίου του 2003.

Ο σκηνοθέτης της χρονιάς

Ο Μάρτιν Σκορσέζε (*Συμμορίες της Νέας Υόρκης*), ο Στήβεν Ντάλντρι (*Οι Ήρες*), ο Πίτερ Τζάκσον (*Ο άρχοντας των δαχτυλιδιών: Οι δύο πύργοι*), ο Ρόμπερτ Μάρσαλ (*Σικάγο*) και ο Ρομάν Πολάνσκι (*Ο Πλανιάρας*) είναι οι πέντε υποψήφιοι για το βραβείο καλύτερου επιτεύγματος για τη χρονιά 2002 του «Director's Guild of America» (DGA), βραβείο το οποίο θα ανακοινωθεί την 1η Μαρτίου και που ιστορικά τουλάχιστον (με εξαίρεση πέντε μόνο χρονιές) οδηγεί και στην απονομή του όσκαρ σκηνοθεσίας. Ο Σκορσέζε έχει κερδίσει ήδη τη Χρυσή Σφαίρα καλύτερης σκηνοθεσίας οπότε φαντάζει ήδη το φαβορί της πεντάδας. Πάντως και να χάσει δε θα φύγει με άδεια χέρια, αφού η DGA θα του απονεμίσει φέτος το τιμητικό βραβείο για την «συνολική προσφορά του στον κινηματογράφο» για τα «αξιοσημείωτα και καινοτόμα φιλμ, την ανατροφή νέων κινηματογραφιστών και την πάντα άγρυπνη μάχη του να διασώσει την κληρονομιά της κινηματογραφικής τέχνης».

Η συνωμοσία των ηλιθίων

Εδώ και 22 χρόνια το Χόλιγουντ προσπαθεί να ζωντανέψει στη μεγάλη οθόνη το ένα και μοναδικό μυθιστόρημα του Τζον Κένεθ Γουίλ με τίτλο *Η Συνωμοσία των ηλιθίων*, το οποίο εκδόθηκε μετά το θάνατο του συγγραφέα (αυτοκτόνησε στα 32 του πιστεύοντας πως ήταν ένας αποτυχημένος) κερδίζοντας μάλιστα και βραβείο Πούλιτζερ. Το βιβλίο που αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο την ιστορία ενός φοιτητή που βιώνει το αδιέξοδο μιας άθλιας δουλειάς κι ενός αποτυχημένου έρωτα, θα γνωρίσει τελικά την κινηματογραφική του εκδοχή χάρη στη θέληση ανεξάρτητων παραγωγών όπως ο Στήβεν Σόντερμπεργκ, ο Σκοτ Ρούμπιν και η Ντρου Μπάρμπορ, η οποία θα παίξει και το γυναικείο ρόλο της Μίριαμ στην ταινία. Τη σκηνοθεσία θα αναλάβει ο νέος και ταλα-

ντούχος Ντέιβιντ Γκόρντον Γκριν, η πρώτη ταινία του οποίου με τίτλο *Τζορτζ Ουάσινγκτον* συμμετείχε στο διαγωνιστικό του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης πριν από δύο χρόνια. Τα γυρίσματα θα γίνουν την άνοιξη στη Νέα Ορλεάνη.

Νικόλ «Ολυμπιάδα» Κίντμαν

Η Νικόλ Κίντμαν συμφώνησε να παίξει τη μητέρα του Μέγα Αλέξανδρου (Λεονάρντο Ντι Κάπριο) Ολυμπιάδα στο επικό φιλμ του Μπαζ Λούρμαν για τα κατορθώματα του Μακεδόνα στρατηλάτη. Τα γυρίσματα θα ξεκινήσουν το 2003 στο Μαρόκο όπου ο βασιλιάς Μοχάμεντ VI συμφώνησε να παραχωρήσει στην παραγωγή 5000 στρατιώτες και 1000 άλογα για τις θεαματικές σκηνές μάχης.

Έρωτας αλά βελγικά

Στην τρίτη του μεγάλου μήκους ταινία, ο Βέλγος Φρεντερίκ Φοντέν (*Μια Πορνογραφική Σχέση*) θα διασκεύσει το βιβλίο της συμπατριώτισσας του Μαντλέν Μπουρντού, με τίτλο *Η Γυναίκα του Γκιλ*. Πρόκειται για μια ερωτική ιστορία που διαδραματίζεται στο Βέλγιο στα χρόνια του '30 και αναφέρεται σε μια γυναίκα έγκυο στο τρίτο της παιδί, της οποίας ο άνδρας είναι παθιασμένος εξαρτημένος από τη νεαρή και όμορφη κουνιάδα του. Το ρόλο του συζύγου θα υποδυθεί ο Στέφανο Ακόρσι ενώ το σενάριο υπογράφει ο Φίλιπ Μπλάσμπά της *Πορνογραφικής Σχέσης*.

Οι τρεις του Μπαλζάκ

Ο Μπενουά Ζακό, ο Ραούλ Ρουίζ και ο Αλεξάντρ Αστρίκ – που έμεινε εκτός κινηματογραφικής δημιουργίας μετά την τελευταία του ταινία *Φλόγες της Αδριατικής* του 1968 – θα δουλέψουν μαζί στην μεταφορά στο σινεμά της μυθιστορηματικής τριλογίας του Μπαλζάκ *Η ιστορία των δεκατριών*. Ο Ζακό θα σκηνοθετήσει τη *Γυναίκα με τα Χρυσά Μάτια*, ο Ρουίζ το *Ferragus* και ο Αστρίκ (υπεύθυνος και για τις τρεις σεναριακές διασκευές) τη *Δούκισσα του Λανγκέ*.

Κόλαση Χ

Η Γαλλίδα σκηνοθέτης Κατρίν Μπρεγιά (*Romance*) επιμένει πρακτικά και στην επόμενη ταινία της. Αυτή τη φορά θα μεταφέρει στη μεγάλη οθόνη το βιβλίο *Πορνοκρατία* που φέρει την υπογραφή της. Ο κινηματογραφικός του τίτλος ακούει στο όνομα *Η ανατομία της κόλασης* και στο κέντρο του έχει μια νέα γυναίκα στα πρόθυρα της αυτοκτονίας. Στο φιλμ θα πρωταγωνιστούν η Αμίρα Κασάρ, ο Ρόκο Σιφρέντι και φυσικά... το σεξ.

Συνάντηση κορυφής

Τον κομμουνιστή ηγέτη της πρώην Ανατολικής Γερμανίας, Έγκον Κρενζ, συνάντησε πρόσφατα στο Βερολίνο ο Τομ Χανκς, προκειμένου να κάνει την έρευνα του για το ρόλο του Ντον Ριντ, ένα από τα επόμενα πρότζεκτ του. Ο Ριντ υπήρξε αμερικανός τραγουδιστής της κάντρι που μετανάστευσε στην Α. Γερμανία το 1972 και έζησε εκεί μέχρι το μυστηριώδη θάνατό του, το 1986, οπότε βρέθηκε νεκρός στο αυτοκίνητό του με κομμένο το λαιμό. Το σενάριο της δολοφονίας του από τις μυστικές υπηρεσίες της Στάζι (επειδή θέλησε να διαφύγει στη Δύση) δεν επιβεβαιώθηκε ποτέ αλλιώς η υπόθεση παραμένει ανοικτή. Ατύχημα ή αυτοκτονία; Ίσως η ταινία δώσει τις απαντήσεις. Πάντως ο Κρενζ φέρεται να γνωρίζει πολλά, αφού εκτός από προσωπικούς φίλους του Ριντ, συμμετείχε στην κρατική πολιτική εξόντωσης από την αστυνομία όσων προσπάθησαν να δραπέτευσουν στη Δύση. Γι' αυτή του την συμμετοχή καταδικάστηκε σε φυλάκιση, ποινή που εκτίει μέχρι σήμερα, απολαμβάνοντας το προνόμιο της εξόδου στη διάρκεια της μέρας. Σε μια τέτοια έξοδο γευμάτισε και με τον διάσημο στορ, τη φήμη του οποίου αγνοούσε μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Διορισμοί

Ο Πατρίς Σερό (*Πριγκίπισσα Μαργκό και Intimacy*) θα είναι ο πρόεδρος της κριτικής επιτροπής του φεστιβάλ των Κανών το 2003. «*Η δουλειά του συνοδεύεται πάντα από μια αντανάκλαση της αληθινής φύσης της τέχνης. Πολύ συχνά βρέθηκε εκτεθειμένος προκειμένου να ικανοποιήσει αυτή την περιέργεια, αναζητώντας την αλήθεια στα αλληλοσχετιζόμενα πεδία του θεάτρου, της όπερας και τώρα του σινεμά*» είπε ο διευθυντής του φεστιβάλ Ζιλ Ζακόμπ, εξηγώντας την επιλογή του Σερό. Στην «ηλεκτρική» καρέκλα του προέδρου του Βρετανικού Κινηματογραφικού Ινστιτούτου (BFI), κάθισε από την άλλη, ο Άγγλος σκηνοθέτης Άντονι Μιγκέλα. Οι άνθρωποι του χώρου έχουν εναποθέσει πολλά πάνω του ελπίζοντας ότι θα ξαναδώσει νουή και όραμα σε έναν από τους παλαιότερους και σημαντικότερους κινηματογραφικούς οργανισμούς, που είχε πέσει σε ακινησία και παρακμή τα τελευταία τρία χρόνια.

παιδικές προβολές Σινεάκ

κάθε Κυριακή στις 12:00
στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT

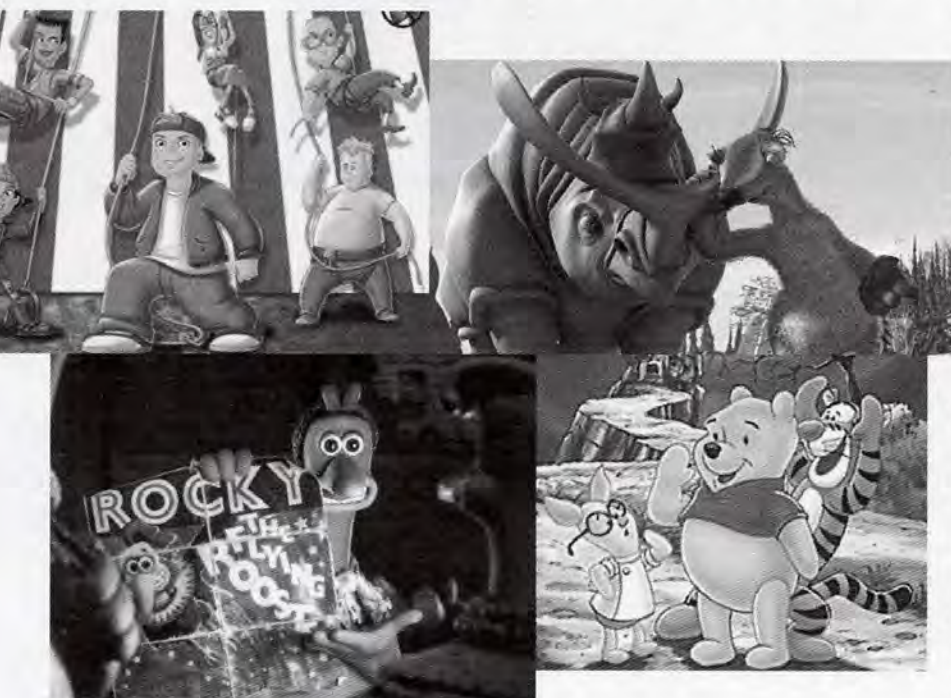
Διακοπές για πάντα

Η σχολική χρονιά τελειώνει και ο Τι Τζέι περιμένει με ανυπομονησία να ζήσει ξένοιαστες καλοκαιρινές μέρες με τους φίλους του. Η απογοήτευσή του είναι μεγάλη όταν ανακαλύπτει ότι όλοι οι φίλοι του σκοπεύουν να πάνε κατασκίνωση εκτός απ' αυτόν. Μια μέρα που βαριέται αφάνταστα περνάει από το σχολείο του και ανακαλύπτει ότι ο άσπονδος εχθρός των παιδιών Δρ. Μπένεντικτ, που κάποτε ως διευθυντής του σχολείου και μετά ως υπουργός είχε προσπαθήσει να καταργήσει τα διαλείμματα, έχει βάλεϊ τώρα σκοπό κάτι χειρότερο. Το παρανοϊκό σχέδιο του Δρ. Μπένεντικτ είναι να παρέμβει στο κλίμα και να προκαλέσει μόνιμο χειμώνα, εξαφανίζοντας για πάντα την εποχή του καλοκαιριού και τις διακοπές των παιδιών. Η παρέα του Τι Τζέι, μαθητές του Δημοτικού σχολείου της Τρίτης Οδού, ενώνουν τις δυνάμεις του για να προλάβουν την καταστροφή, να σώσουν το καλοκαίρι και τις διακοπές και με τη βοήθεια του αυστηρού αλλά καλού διευθυντή τους. Ταινία της Ντίονεϊ στην οποία βασίζεται και η ομότιτλη δημοφιλής σε όλα τα παιδιά τηλεοπτική σειρά.

Κυριακή 2 Φεβρουαρίου, ώρα 12:00

Οι κότες τό 'σκασαν

Στη φάρμα της κακιάς κυρίας Τουίντι οι κότες, που ζουν σε παραπήγματα που θυμίζουν στρατόπεδο αιχμαλώτων πολέμου, ονειρεύονται πώς θα μπορούσαν να είναι ελεύθερες. Η Τζίντζερ, η πιο δυναμική παρουσία στο κοτέτσι, κάνει συνεχώς σχέ-

δια για τη Μεγάλη Απόδραση. Το πρόβλημα όμως είναι ότι οι κότες δεν μπορούν να πετάξουν. Όλες οι προσπάθειες της Τζίντζερ αποτυγχάνουν, ώσπου εμφανίζεται από τον ουρανό ο Ρόκι, ένας Αμερικάνος με μπουφάν... πιλότου. Η Τζίντζερ και οι φίλες της πείθουν τον Ρόκι να τις μάθει να πετούν πριν η κυρία Τουίντι τις κάνει κοτόπιτες με το τρομακτικό μηχανήμα που έχει φέρει για να εκσυγχρονίσει τη φάρμα της. Αλλά τα πράγματα δεν είναι τόσο εύκολα... Μια συναρπαστική περιπέτεια, αγγλοαμερικάνικης παραγωγής, με κούκλες από πλαστελίνη των Πίτερ Λορντ και Νικ Παρκ.

Κυριακή 9 Φεβρουαρίου, ώρα 12:00

Η εποχή των παγετώνων

Πριν 20.000 χρόνια στη γη η εποχή των παγετώνων έχει αρχίσει και την έχει μεταμορφώσει σ' ένα λευκό τόπο γεμάτο κινδύνους. Για να αποφύγουν την παγωνιά τα μεγαλοπρεπή πλάσματα και κάποια μικρά μεταναστεύουν προς το νότο. Εκτός από τον Μάνι, ένα μαλλιαρό μαμούθ που του αρέσει να ζει με το δικό του τρόπο και το Σιντ, ένα γιγάντιο βραδυπόδο που απολαμβάνει να μη κάνει τίποτα. Όταν ο Σιντ "υιοθετεί" τον Μάνι ως προστάτη του, το μαμούθ κάνει ό,τι μπορεί για να το ξεφορτωθεί. Ο Σιντ όμως καταφέρνει να τον πείσει να βοηθήσουν ένα ανθρώπινο πλα-

σματάκι να βρει την οικογένειά του. Στην παρέα προσीθεται και Ντιέγκο, ένα κουτοπόνηρος τίγρης που βλέπει το μωρό σαν ένα λαχταριστό έδεσμα. Στο μεταξύ ο Σκρατ, ένα άλλο πλάσμα, κάτι σαν προϊστορικός σκύκος, προσπαθεί απεγνωσμένα να ολοκληρώσει το σκοπό της ζωής του: να θάψει ένα βελανίδι, ώσπου θα καταφέρει να προκαλέσει μια μεγάλη καταστροφή...

Κυριακή 16 Φεβρουαρίου, ώρα 12:00

Ο Τίγρης, ο Γουίνι και η παρέα τους

Ο Τίγρης, παρόλο που έχει θαυμάσιους φίλους και τον μικρό χοροπηδηχτούλη συνεργάτη του, τον Ρο, είναι σίγουρος πως πρέπει να υπάρχουν κι άλλοι σαν κι αυτόν στον κόσμο. Έτσι ξεκινά το ταξίδι του μέσα στο Δάσος των Γαλάζιων Ονείρων, αναζητώντας το "οικογενιακό δέντρο" του. Όταν η έρευνά του αποδεικνύεται άκαρπη, οι φίλοι του Τίγρη μεταμφιέζονται σε.... τίγρεις! Η διασκεδαστική αυτή εκπληξη δεν κατορθώνει τίποτε παραπάνω από το να μεγαλώσει την επιθυμία του ξεροκέφαλου Τίγρη που, "αναηδώνοντας", ψάχνει την οικογένειά του μέσα στη χιονοθύελλα. Η παρέα του –ο Γουίνι, ο Λαγός, το Γουρουνάκι, ο Γκαρής και ο Ρο– αρχίζουν να ανησυχούν για την τύχη του, αλλά έτσι κι αλλιώς η καρδιά του Τίγρη θα τον οδηγήσει πίσω στο μοναδικό σπίτι που γνώρισε.

Κυριακή 23 Φεβρουαρίου, ώρα 12:00

Αραράτ

Σκηνοθεσία: Ατόμ Εγκογιάν. **Φωτογραφία:** Πολ Σαρσσί. **Μουσική:** Μάικλ Ντάνα. **Ηθοποιοί:** Κρίστοφερ Πλάμερ, Σαρλ Αζναβούρ, Ελίας Κοτέας, Αρσινέ Καντζιάν, Μπρους Γκρίνγκουντ, Ερίκ Μπογκοσιάν, Ντέιβιντ Άλπει. **Διάρκεια:** 115'

Πρόθεση της ταινίας του Ατόμ Εγκογιάν δεν είναι η αναπαράσταση των γεγονότων της γενοκτονίας των Αρμενίων από τους Τούρκους το 1915, όπως συμβαίνει με την "ομότιτλη" ταινία (μες στην ταινία) που γυρίζει το Σαρόγιαν, αλλά να παροντοποιήσει τις σημασίες εκείνων των γεγονότων μέσα από τις διαφορετικές οπτικές προσώπων του χθες και του σήμερα που συνυπάρχουν διαλεκτικά στην αφήγηση της ταινίας του. Κεντρικό πρόσωπο και πρωταγωνητής είναι ο 18χρονος Ράφι που ανακρίνεται στο αεροδρόμιο του Τορόντο, για κάποια κουτιά με φιλμ που φέρνει από την Τουρκία, από κάποιον τελωνειακό, που υποψιάζεται ότι τα κουτιά περιέχουν ναρκωτικά. Ο Ράφι είναι γιός ενός Αρμενίου ακτιβιστή που σκοτώθηκε πριν 15 χρόνια στην απόπειρά του να δολοφονήσει έναν Τούρκο διπλωμάτη και της γοητευτικής Άνι. Η Άνι είναι ιστορικός τέχνης και ασχολείται με επιμονή με τον πίνακα του αυτόχειρα Αρμενίου ζωγράφου Γκόρκι που βασίστηκε σε μια φωτογραφία του ίδιου με τη μητέρα του όταν ήταν παιδί, φωτογραφία που τραβήχτηκε το 1915 στο χωριό Βαν λίγο πριν τη σφαγή των Αρμενίων. Η Σίλια, ετεροθαλής αδελφή και ερωμένη του Ράφι, θεωρεί την Άνι υπεύθυνη για τον "άδοξο" θάνατο του πατέρα της και, σαν θηλυκός Άμλετ, της επιτίθεται δημόσια στις διαλέξεις που δίνει η Άνι για τον πίνακα του Γκόρκι. Μια από τις διαλέξεις αυτές παρακολουθεί ο διάσημος Αρμενιος σκηνοθέτης Σαρόγιαν που γυρίζει την ταινία *Αραράτ* με θέμα τη γενοκτονία, βασισμένη στην ιστορική μαρτυρία του Αμερικανού γιατρού Άσερ που έζησε τα γεγονότα. Ο Σαρόγιαν ζητά από την Άνι να συμμετέχει ως σύμβουλος στην ταινία του

κι αυτό δίνει την ευκαιρία στον γιό της Ράφι να παρακολουθήσει τα γυρίσματα και να δει σε αναπαράσταση ένα έγκλημα που αγνοούσε στις φρικιαστικές λεπτομέρειές του. Ο Ράφι αποφασίζει να ταξιδέψει κρυφά στον τόπο όπου συνέβησαν τα γεγονότα, στην ανατολική Τουρκία, για να κάνει τα δικά του, "συμπληρωματικά", γυρίσματα. Επιστρέφοντας, μεταφέρει μαζί του και κάποια κλειστά κουτιά με ανεμφάνιστο φιλμ, όπως του ζήτησε ένας τούρκος εικονολήπτης που τον βοηθούσε εκεί. Ο τελωνειακός που τον ανακρίνει αντιμετωπίζει το δίλημμα αν θα πρέπει να καταστρέψει τη ζωή ενός νέου ανθρώπου ή να του δώσει μια ευκαιρία, κάτι που δεν έκανε ως τώρα με τον ίδιο του το γιο που ζει, χωρισμένος μ' ένα παιδί, με τον γκέι σύντροφό του, έναν ηθοποιό τουριστικής καταγωγής ο οποίος τυχαίνει να παίζει το ρόλο του Τούρκου αξιωματούχου στην ταινία του Σαρόγιαν. Μέσα από αυτό το γαϊτανάκι των σχέσεων η ταινία διαπραγματεύεται το ιστορικό της θέμα ως κοινό ορίζοντα αναφοράς, έμμεσα και περιμετρικά, όπου συναντιούνται οι διαφορετικές και οι πιο προσωπικές προθέσεις των ηρώων της. Με μια αυτοστοχαστική πρωτότυπη αφηγηματική δομή που μοιάζει με τα κλασικά στοιχεία με μοντέρνα και που μοιάζει με εκείνη ενός ροδιού όπου σημασία έχει κάθε στιγμή πώς γεύεσαι, σπυρί-σπυρί, τη γεύση του καρπού. Όσοπου να νιώσεις την ουσία.

Σωτήρης Ζήκος

«Με την ταινία μέσα στην ταινία βρίσκω την ευκαιρία να επισκεφτώ και να σχολιάσω το παρελθόν, δημιουργώντας ταυτόχρονα το χώρο για όλους τους σύγχρονους χαρακτήρες μου να προσεγγίσουν ο ένας τον άλλο, για να βρουν την αλήθεια και να ανακαλύψουν το νόημα της ζωής τους.» **Ατόμ Εγκογιάν, σκηνοθέτης**

Αραράτ

Μικρά ψέματα, μεγάλες απιστίες

Σκηνοθεσία: Αντρέας Ντρέσεν. **Σενάριο:** Αντρέας Ντρέσεν, Κούκι Τζίσε. **Φωτογραφία:** Μίκαελ Χάμον. **Ηθοποιοί:** Στέφι Κούνερτ, Γκαμπριέλα Μαρία Σμάλιντε, Θόρστεν Μέρτεν, Άξελ Πραλ. **Διάρκεια:** 105'

Μικρά εγκλήματα μεταξύ φίλων. Τι μπορεί να συμβεί; Μην πάει ο νους σας στο μακάβριο. Το μοιραίο μπορεί να πάρει και άλλες μορφές όπως αυτή της ερωτικής απιστίας, η οποία έρχεται να «απαγάγει» οικειοθελώς δύο παντρεμένα ζευγάρια από την ανιαρή καθημερινότητα τους, ζητώντας όπως πάντα το πιο ακριβά λύτρα: το συναίσθημα της προδοσίας και της ενοχής. Παίκτης σε αυτό το παιχνίδι είναι ο Ούβε, ιδιοκτήτης ενός θλιβερού snack bar με το όνομα «Halbe Treppe» («στα μισά της σκάλας»), η γυναίκα του

«Όλο το φιλμ βασίζεται σε αυτοσχεδιασμούς, δεν είχαμε ούτε μια γραμμένη στο χαρτί, γι' αυτό φέραμε στην ταινία αληθινές καταστάσεις που δεν είναι δυνατόν να φανταστείς όταν κάθεσαι σε ένα τραπέζι γράφεις.» **Γκαμπριέλα Μαρία Σμάλιντε, ηθοποιός**

Έλεν, σύζυγος και μητέρα καριέρας, ο κολλητός του, Κρις, ραδιοφωνικός dj που θεραπεύει την κατάθλιψη του γράφοντας και βγάζοντας στον αέρα ένα καθημερινό ωροσκόπιο, και η αποξενωμένη σύντροφος του, Κατρίν. Και οι τέσσερις βρίσκονται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι της ζωής

σούν συνεντεύξεις με τους πρωταγωνιστές, αυτοσχεδιασμοί στην υποκριτική, ντοκιμαντερίστικο ύφος φανερώνουν ένα κρυφό θαυμαστή του σινεμά του Μάικ Λι αλλά και του δανέζικου «Dogma». Το αποτέλεσμα είναι ένα είδος φιλικής τζαζ, συχνά διασκεδαστικής, χάρη στο τραγελαφικό χιούμορ, τις κωμικές στιγμές και το κεφάλτο σάουντρακ από ένα τοπικό συγκρότημα της Φρανκφούρτης που εμφανίζεται και στο φιλμ.

Τζένη Παυλίδου

Θα το μετανιώσεις

Σκηνοθεσία: Κατερίνα Ευαγγελάκου. **Σενάριο:** Κατερίνα Ευαγγελάκου, σε συνεργασία με τους Γ. Αργυροπλιόπουλο, Ν. Παναγιωτόπουλο, Nick Proferes. **Φωτογραφία:** Γιώργος Αργυροπλιόπουλος. **Ηθοποιοί:** Μάνια Παπαδημητρίου, Υβόννη Μαλτέζου, Χρήστος Στέργιου, Λένα Κτισσοπούλου, Διώνη Κουρτάκ. **Διάρκεια:** 100'

Το Μαράκι σήμερα γίνεται 40 ετών. Είναι ιδιοκτήτρια ζαχαροπλασαστείου σε κάποια επαρχιακή πόλη και μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου με ορκισμένους εχθρούς. Ζει μια άδεια και πηληκτική ζωή μαζί με τη μητέρα της, που δεν βγαίνει ποτέ από το σπίτι. Όμως δεν είναι μόνο αυτά: το Μαράκι έχει μια προβληματική σχέση μ' έναν πολύ νεότερό της άνδρα και είναι ήδη τριών μηνών έγκυος. Κι εκτός από το επαρχιακό κουτσομπολιό, έχει να αντιμετωπίσει και την απειλή της εξώσης. Όπως είναι φυσικό, καταρρέει. Από τη φύση της ανασφαλούς, η ηρωίδα λιποθυμά στη μέση της πηλασίας, μην μπορώντας να αντέξει το βαρύ φορτίο της πραγματικότητας. Το γεγονός αυτό αναστατώνει τη μικρή επαρχιακή πόλη και γίνεται αφορμή να ξανασυγκεντρωθούν τα πρόσωπα που συνθέτουν τον μικρόκοσμο της ηρωίδας. Το θα το μετανιώσεις είναι μια ευχάριστη και συνάμα υποδόρια μελαγχολική ματιά πάνω στα αδιέξοδα που αντιμετωπίζει μια γυναίκα στην ηλικία των σαράντα. Μέσα από συνεχή φίλας μπாக και εναλλαγές παρόντος-παρελθόντος, παρακολουθούμε την διαδρομή της ηρωίδας, αλλά και των οικείων της προσώπων, και γνωρίζουμε τον χαρακτήρα τους και τις αντιλήψεις τους για τη ζωή. Η ταινία προβλήθηκε στο περσινό Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης και απέσπασε το Βραβείο Κοινού Dewar's και στα Κρατικά Βραβεία Ποιότητας τα: 1ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας • Βραβείο Σκηνοθεσίας • Βραβείο Σεναρίου • Βραβείο 1ου Γυναικείου Ρόλου στη Μάνια Παπαδημητρίου • Βραβείο 2ου Γυναικείου Ρόλου στην Υβόννη Μαλτέζου • Βραβείο Μακιγιάζ στη Φανή Αλεξάκη.

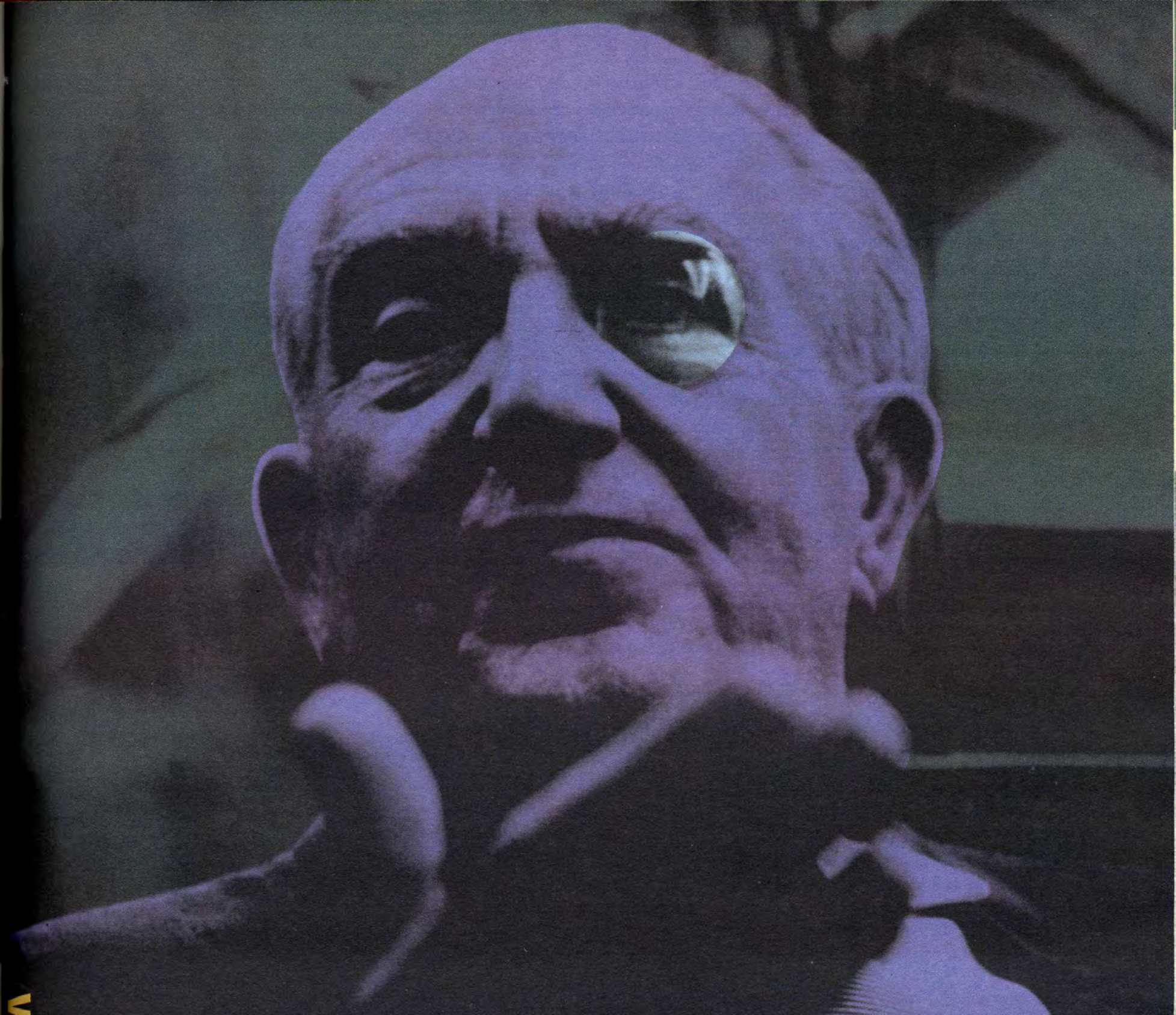
«Το σενάριο της ταινίας αυτής ξεκίνησε να γράφεται πριν από 6 χρόνια και η πρώτη του γραφή ολοκληρώθηκε μετά από ένα χρόνο. Τότε ήμουν ακόμα μακριά από την σημερινή ηλικία μου και την ηλικία της ηρωίδας. Αυτό μου επέτρεψε να έχω την απαραίτητη χιονομοριστική απόσταση από τα ηλικιακά της προβλήματα. Όσο για τα αυτοβιογραφικά στοιχεία, εννοείται ότι όλοι οι χαρακτήρες (γυναικείοι και αντρικοί) περιέχουν βιώματα δικά μου και αγαπημένων μου (η καθόλου αγαπημένων μου) προσώπων.»

Κατερίνα Ευαγγελάκου, σκηνοθέτης

«Το χαρακτηριστικό της ηρωίδας που εμένα με συγκινεί περισσότερο είναι το γεγονός πως δεν κάνει στη ζωή της το αναμενόμενο από τους άλλους γι' αυτήν αλλά λοξοδρομεί και παίρνει ένα δρόμο τόσο προσωπικό που θα μπορούσε ίσως να χαρακτηριστεί από κάποιους δρόμος της ήττας όμως γι' αυτήν είναι ο μόνος δρόμος που θα μπορούσε να της προσφέρει κάποιου τύπου γαλήνη. Θα πρέπει να σκεφτούμε πως για κάποιους ανθρώπους στη ζωή το ζητούμενο δεν είναι η επιτυχία αλλά η προσωπική ισορροπία και γαλήνη...Πρέπει να υπάρχει χώρος και γι' αυτούς στον κόσμο.» **Μάνια Παπαδημητρίου, ηθοποιός**

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Fritz Lang

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 31 ΙΑΝ. - 13 ΦΕΒΡ. 2003
Απόλλων Renault FilmCenter
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 14-27 ΦΕΒΡ. 2003
Ολύμπιον "Παύλος Ζάννας"

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

GOETHE INSTITUT
INTER NATIONES

GOETHE INSTITUT
INTER NATIONES
THESSALONIKI

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Φεστιβάλ Fritz Lang

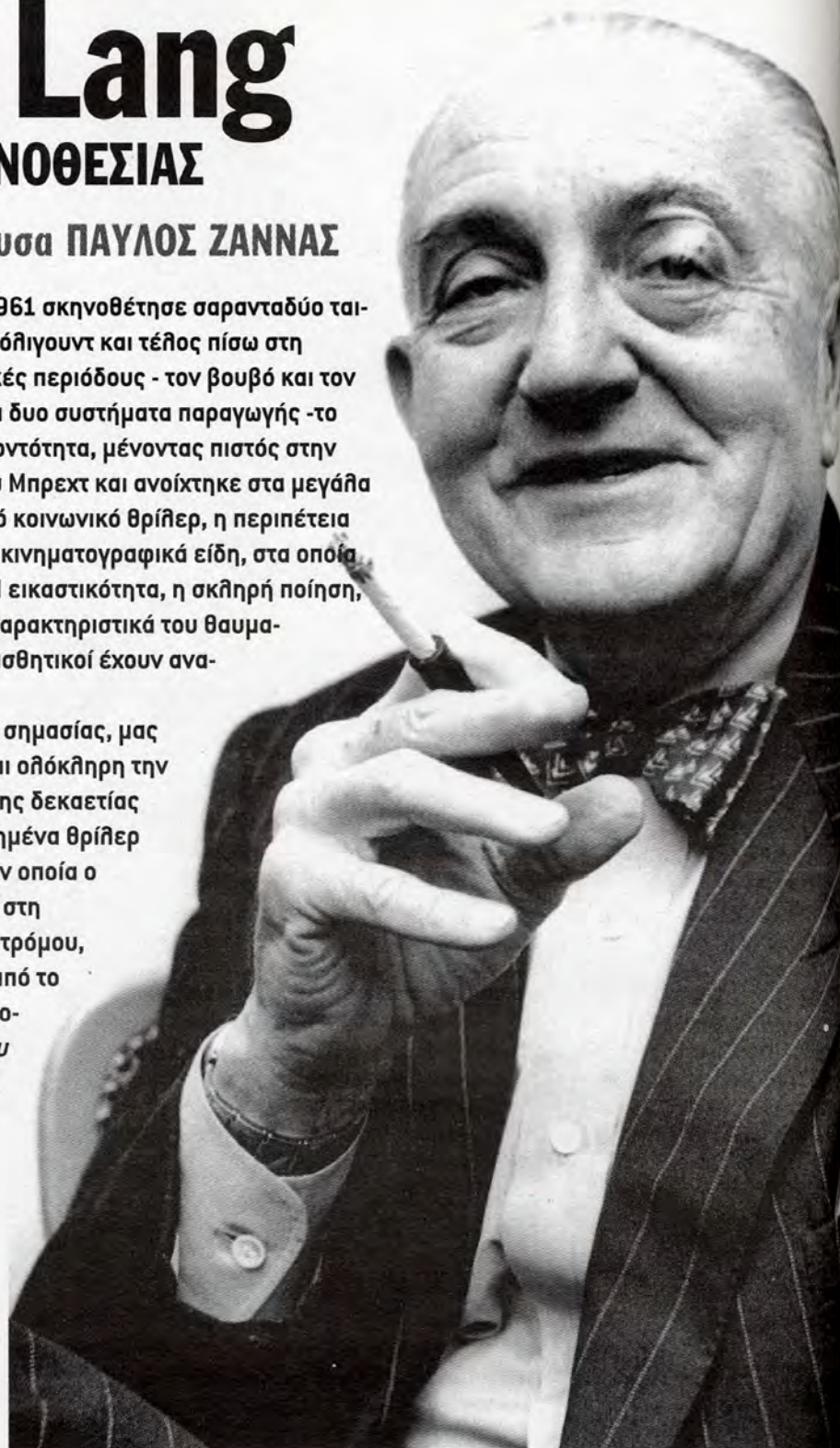
Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑΣ

14-27 Φεβρουαρίου 2003, ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT-Αίθουσα ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Αρχικά ηθοποιός και σεναριογράφος για τον Joe May, από το 1919 ως το 1961 σκηνοθέτησε σαρανταδύο ταινίες πρώτα στη Γερμανία, ύστερα στη Γαλλία (Λιλιόμ, 1934) κατόπιν στο Χόλιγουντ και τέλος πίσω στη Γερμανία. Γεφυρώνοντας την τεράστια διαφορά ανάμεσα στις δυο ιστορικές περιόδους - τον βουβό και τον ομιλούντα κινηματογράφο, τον εξηρεσιονισμό και τον κλασικισμό- αλλά και στα δυο συστήματα παραγωγής -το ευρωπαϊκό και το αμερικανικό- κατάφερε να διαφυλάξει την καλλιτεχνική του οντότητα, μένοντας πιστός στην τραγική οπτική του, που γαλουχήθηκε από τις ιδέες του Γκέτε, του Νίτσε και του Μπρεχτ και ανοίχτηκε στα μεγάλα προβλήματα του εικοστού αιώνα. Η επιστημονική φαντασία, το ψυχοπαθολογικό κοινωνικό θρίλερ, η περιπέτεια σε μεγάλη κλίμακα (ακόμα και το καθαρόαιμο αμερικανικό γουέστερν) ήταν τα κινηματογραφικά είδη, στα οποία ο Lang χάρισε μια ανεπανάληπτη καθαρότητα της κινηματογραφικής γραφής. Η εικαστικότητα, η σκληρή ποίηση, το αδιάκοπο παιγνίδι του πλάνου με το φως και το σκοτάδι είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά του θαυμαστού ύφους του, που οι κινηματογραφόφιλοι έμαθαν να απολαμβάνουν και οι αισθητικοί έχουν αναλύσει σε αμέτρητες μελέτες.

Μια μεγάλη αναδρομή στο έργο του Fritz Lang, γεγονόςς υψίστης καλλιτεχνικής σημασίας, μας αποκαλύπτει όχι μόνο τη διαχρονικότητα του οράματος του δημιουργού αλλά και ολόκληρη την περιπέτεια του κλασικού κινηματογράφου από τις συναρπαστικές αλληγορίες της δεκαετίας του 20 (*Ο θλιμμένος θάνατος*, *Οι Νιμπελούνγκεν*) ως τα ανησυχητικά και αφηρημένα θρίλερ της δεκαετίας του 50. Η τεχνολογική κοινωνία των κυρίων και των σκλάβων, την οποία ο Lang με τη σεναριογράφο και τότε σύζυγό του Thea von Harbou οραματίστηκαν στη *Μητρόπολη* του 1927, εξακολουθεί να είναι επίκαιρη όσο ποτέ. Το βασίλειο του τρόμου, που στήνει ο εγκληματικός υπερεγκέφαλος Δρ Μμπούζε σε τέσσερις ταινίες από το 1922 ως το 1961, είναι μια σπάνια μελέτη της σχέσης του εγκλήματος με τα ολοκληρωτικά καθεστώτα. Καθόλου τυχαία η τρίτη ταινία της σειράς, *Η διαθήκη του Δόκτορος Μμπούζε* του 1932, στοίχισε στο δημιουργό την απόδρασή του από τη ναζιστική Γερμανία. Εξίσου τρομακτική είναι η ανατομία της απειπισίας, της εκδίκησης και του πόθου, με την οποία σχολιάζει το αμερικανικό όνειρο σε ταινίες όπως *Ζεις μονάχα μια φορά* του 1937 και *Η μεγάλη κάψα* του 1953. Μακριά από την ακαδημαϊκή διαμάχη ανάμεσα στους υμνητές της γερμανικής και τους υποστηρικτές της αμερικανικής περιόδου του Lang, μια σύγχρονη ματιά στο συνολικό του έργο μάς μεταφέρει στον μαγικό χώρο όπου μια από τις πιο συνεκτικές και απαισιόδοξες ματιές στο ανθρώπινο πεπρωμένο, εκφράζεται με την απόλυτη κινηματογραφική μαεστρία του σκηνοκράτη, της σύνθεσης του πλάνου και του μοντάζ.

Νίκος Σαββάτης

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Π Ρ Ο Β Ο Λ Ω Ν

Παρασκευή 14 Φεβρουαρίου

17.00 ΧΑΡΑΚΙΡΙ / HARAKIRI (75')
19.30 ΖΕΙΣ ΜΟΝΑΧΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ / YOU ONLY LIVE ONCE (85')
21.00 ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ / METROPOLIS (147')

Σάββατο 15 Φεβρουαρίου

17.00 WESTERN UNION (99')
19.00 ΑΝΘΡΩΠΟΚΥΝΗΓΗΤΟ / MAN HUNT (106')
21.00 Ο ΘΛΙΜΜΕΝΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ / DER MUDE TOD (93')
22.45 ΝΕΜΕΣΙΣ / FURY (94')

Κυριακή 16 Φεβρουαρίου

18.15 ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΤΗΝΟΣ / HUMAN DESIRE (90')
20.00 ΟΙ ΝΙΜΠΕΛΟΥΝΓΚΕΝ-ΖΙΓΚΦΡΙΝΤ /
DIE NIBELUNGEN-SIEGFRIED (149')
ΟΙ ΝΙΜΠΕΛΟΥΝΓΚΕΝ- Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΜΧΙΑΝΤ /
DIE NIBELUNGEN-KRIEMHILDS RACHE (150')

Δευτέρα 17 Φεβρουαρίου

17.00 ΠΑΝΟΥΚΛΑ ΣΤΗ ΦΛΟΡΕΝΤΙΑ / DIE PEST IN FLORENZ,
σκην.: Otto Rippert (101')
19.00 ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΣΤΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ /
AMERICAN GUERRILLA IN THE PHILIPPINES (109')
21.00 ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ / THE MINISTRY OF FEAR (85')
22.45 Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΨΑ / THE BIG HEAT (90')

Τρίτη 18 Φεβρουαρίου

17.00 Η ΣΚΥΛΑ / SCARLET STREET (101')
19.00 Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ /
THE WOMAN IN THE WINDOW (96')
21.00 Ο ΤΙΓΡΗΣ ΤΟΥ ΕΣΝΑΠΟΥΡ / DER TIGER VON ESCHNAPUR
(101')
Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΙΝΔΟΥ / DAS INDISCHE GRABMAL (101')

Τετάρτη 19 Φεβρουαρίου

16.30 ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ, Ο ΠΑΙΚΤΗΣ I /
DR MABUSE, DER SPIELER - DER GROSSE SPIELER (154')
ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ, Ο ΠΑΙΚΤΗΣ II /
DR MABUSE, DER SPIELER - INFERNO (110')
21.00 Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ /
DAS TESTAMENT DES DR MABUSE (121')
23.00 ΤΑ 1000 ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ /
DIE TAUSEND AUGEN DES DR MABUSE (104')

Πέμπτη 20 Φεβρουαρίου

17.00 ΟΙ ΑΡΑΧΝΕΣ- Η ΧΡΥΣΗ ΛΙΜΝΗ /
DIE SPINNEN - DER GOLDENE SEE (88')
ΟΙ ΑΡΑΧΝΕΣ - ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΜΕ ΤΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ /
DIE SPINNEN - DAS BRILLANTENSCHIFF (130')
21.00 RANCHO NOTORIOUS (87')
22.45 ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΙΟΙ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ / HANGMEN ALSO DIE (133')

Παρασκευή 21 Φεβρουαρίου

17.30 ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ / SPIONE (175')
20.30 ΛΙΛΙΟΜ (117')
22.45 Ο ΤΖΕΝΤΛΕΜΑΝ ΤΟΥ ΥΠΟΚΟΣΜΟΥ / MOONFLEET (89')

Σάββατο 22 Φεβρουαρίου

17.00 ΕΣΥ ΚΙ ΕΓΩ / YOU AND ME (94')
19.00 Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΦΡΑΝΚ ΤΖΕΙΜΣ /
THE RETURN OF FRANK JAMES (95')
21.00 Μ, Ο ΔΡΑΚΟΣ ΤΟΥ ΝΤΙΣΕΛΝΤΟΡΦ - Μ (120')
23.00 ΕΝΩ Η ΠΟΛΗ ΚΟΙΜΑΤΑΙ / WHILE THE CITY SLEEPS (100')

Κυριακή 23 Φεβρουαρίου

17.30 Ο ΤΙΓΡΗΣ ΤΟΥ ΕΣΝΑΠΟΥΡ /
DER TIGER VON ESCHNAPUR (101')
Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΙΝΔΟΥ / DAS INDISCHE GRABMAL (101')
21.00 ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ /
THE SECRET BEYOND THE DOOR (98')
23.00 ΖΕΙΣ ΜΟΝΑΧΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ / YOU ONLY LIVE ONCE (85')

Δευτέρα 24 Φεβρουαρίου

19.00 ΟΙ ΝΙΜΠΕΛΟΥΝΓΚΕΝ-ΖΙΓΚΦΡΙΝΤ /
DIE NIBELUNGEN-SIEGFRIED (149')
ΟΙ ΝΙΜΠΕΛΟΥΝΓΚΕΝ- Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΜΧΙΑΝΤ /
DIE NIBELUNGEN-KRIEMHILDS RACHE (150')
23.00 ΜΑΝΔΥΑΣ ΚΑΙ ΣΤΙΛΕΤΟ / CLOAK AND DAGGER (105')

Τρίτη 25 Φεβρουαρίου

18.00 Η ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ / DAS WANDERnde BILD (67')
19.30 ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ / KAMPFENDE HERZEN (79')
21.00 ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ / HOUSE BY THE RIVER (88')
22.45 Μ, Ο ΔΡΑΚΟΣ ΤΟΥ ΝΤΙΣΕΛΝΤΟΡΦ - Μ (120')

Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου

18.00 Η ΧΙΑΝΤΕ ΓΟΥΟΡΕΝ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ /
HILDE WARREN UND DER TOD, σκην.: Joe May (66')
19.15 ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ / FRAU IM MOND (201')
23.00 Η ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ / LE MEPRIS,
σκην.: Jean-Luc Godard (100')

Πέμπτη 27 Φεβρουαρίου

17.30 ΝΕΜΕΣΙΣ / FURY (94')
19.30 ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΛΟΓΙΚΗ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ /
BEYOND A REASONABLE DOUBT (77')
21.00 ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ / CLASH BY NIGHT (100')
23.00 Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ /
THE WOMAN IN THE WINDOW (96')

HILDE WARREN UND DER TOD Η ΧΙΛΝΤΕ ΓΟΥΟΡΕΝ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Σκηνοθεσία: **Joe May**
(Γερμανία 1917, 66', A/M, 35mm)

Σε σενάριο του Fritz Lang και σκηνοθεσία του Joe May, η *Χίλντε Γουόρεν* αποτελεί την πρώτη διασωθείσα ταινία του Lang και αφετηρία της κινηματογραφικής περιπέτειας ενός από τους μεγαλύτερους σκηνοθέτες του παγκόσμιου σινεμά. Η Χίλντε Γουόρεν είναι μια επιτυχημένη ηθοποιός, που αρνείται πεισματικά να ακολουθήσει το Θάνατο, που την επισκέπτεται τακτικά. Όταν ο έρωτάς της, ο Χέκτορ, αποδειχθεί εγκληματίας και σκοτωθεί σε μια συμπλοκή, η Χίλντε αποφασίζει να μεγαλώσει τον καρπό τους. Οι δυστυχίες όμως δεν την αφήνουν και, μεγαλώνοντας, ο γιος της φαίνεται να έχει κληρονομήσει όλα τα χαρακτηριστικά του πατέρα του. Η μοίρα, οι παγιδευμένες ζωές και ο θάνατος, αρχετυπικά συστατικά του έργου του Lang, στην πρώτη τους, θεμελιώδη εμφάνιση.

DIE SPINNEN ΟΙ ΑΡΑΧΝΕΣ

Teil 1: **DER GOLDENE SEE**
ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ Ι: **ΟΙ ΑΡΑΧΝΕΣ - Η ΧΡΥΣΗ ΛΙΜΝΗ**
(Γερμανία 1919, 88', A/M, 35mm)

Teil 2: **DAS BRILLANTENSCHIFF**
ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΙΙ: **ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΜΕ ΤΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ**
(Γερμανία 1919/20, 130', A/M, 35mm)
ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Αντλώντας την έμπνευσή του από εφημερίδες και ευτελή αναγνώσματα, ο Fritz Lang γύρισε τις *Αράχνες*, σύμφωνα με τη μόδα των ταινιών της εποχής, σε επεισόδια. Τα δύο μέρη των *Αραχνών* μαρτυρούν την ασυγκράτητη φαντασία του νεαρού Lang, που υπογράφει εδώ έναν βωβό Ιντιάνα Τζόουνς. Ο περιπετειώδης Κέι Χογκ και η διαβολική Λίο Σα, αρχηγός της εγκληματικής ομάδας των Αραχνών και ορκισμένη εκθρός του ήρωα, κυνηγούν το διαμάντι που θα κάνει την κάτοχό του αυτοκράτειρα της Ασίας. Το κυνήγι θα τους οδηγήσει σε όλα τα σημεία του κόσμου, σε υπόγειες στοές, σπήλαια και αρχαίες φυλές, καταγράφοντας την αγάπη του Lang για την περιπέτεια και τον κόσμο του εγκλήματος και τοποθετώντας τον στους πιο εμπορικούς δημιουργούς της εποχής.

DIE PEST IN FLORENZ ΠΑΝΟΥΚΛΑ ΣΤΗΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ

Σκηνοθεσία: **Otto Rippert**
(Γερμανία 1919, 101', A/M, 35mm)

Εμπνευσμένο από την «Κόκκινη Μάσκα του Θανάτου» του Ε. Α. Πόε, η *Πανούκλα στην Φλωρεντία* είναι το δεύτερο από τα διασωθέντα σενάρια του Lang. Στο επίκεντρο της ταινίας βρίσκεται η σήψη, ηθική και σωματική, όπως αυτή εκφράζεται από την πανέμορφη αυλικό -πρώτη μοιραία γυναίκα του Lang- που παρασέρνει τη Φλωρεντία σε μια παραζάλη απολαύσεων και οργίων, και από το Θάνατο, που με τη μορφή της πανούκλας καταφτάνει στην πόλη, για να τιμωρήσει τους Φιορεντίνους και να μετριάψει την άκρατη απόλαυση σε φρίκη. Οι σκηνές των οργίων προοιωνίζονται τους «αιώνιους κήπους» της *Μητρόπολης*, ενώ οι εικόνες της μαζικής καταστροφής στάθηκαν αργότερα έμπνευση για τον Φόουσιτ του Μούρναου.

HARAKIRI ΧΑΡΑΚΙΡΙ

(Γερμανία 1919, 75', A/M, 35mm)
ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Σε αυτή την ταινία αναδεικνύεται μια από τις αρετές που θα αποτελέσει υποστυλίο της σκηνοθετικής ρώμης του Lang, η προσοχή στην οπτική και δραματουργική λεπτομέρεια. Διασκευάζοντας ελεύθερα την ιστορία της Madame Butterfly, το *Χαρακίρι* αποτυπώνει την έλξη του Lang προς τους εξωτικούς και φανταστικούς κόσμους. Η τραγική ερωτική ιστορία της νεαρής ιέρειας -και αργότερα γκέισας- Ο Τάκε

Harakiri

Der müde Tod, ein deutsches Volkslied in 6 Versen

Dr. Mabuse, der Spieler

Die Nibelungen: Sigfried

Die Nibelungen: Kriemhilds Rache

Metropolis

Σαν με τον Δανό πλοίαρχο Αντερσον βασίζεται εν μέρει στις ταξιδιωτικές εμπειρίες του Lang (είχε επισκεφθεί την Ιαπωνία) αλλά κυρίως στην εικαστική του παιδεία, που εμφανίζεται εδώ για πρώτη φορά σε όλο της το μεγαλείο.

DAS WANDERND E BILD Η ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ

(Γερμανία 1920, 67', A/M, 35mm)

Η πρώτη συνεργασία του Lang με τη μόνιμη σεναριογράφο του κατά τη Γερμανική περίοδο της δημιουργίας του και σύζυγό του, Thea von Harbou, αποτελεί την πρώτη απόπειρα του σκηνοθέτη να κάνει έναν κινηματογράφο ποιητικό, με έντονες τις επιρροές του γερμανικού Ρομαντισμού. Κεντρικό πρόσωπο είναι μια γυναίκα που την εγκαταλείπει ο άντρας της, για να γίνει ερμής στα βουνά. Ενώ αυτή περιπλανιέται κυνηγημένη από το μοχθηρό γαμπρό της, αυτός ανακαλύπτει τελικά ότι το όραμα της Παρθένου, που είχε δει στο παρελθόν, δεν ήταν παρά ένας οϊωνός για την αγιοσύνη της γυναίκας του. Με γυρίσματα σε φυσικό περιβάλλον, η *Περιπλανώμενη Εικόνα* συνδυάζει το οπτικό με το θρησκευτικό δέος.

KÄMPFENDE HERZEN (DIE VIER UM DIE FRAU)

ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ
(Γερμανία 1920/21, 79', A/M, 35mm)

Οι παγίδες της απληστίας και της зήλιας αποτελούν κεντρικό άξονα του έργου του Lang και οι *Αγώνες της Καρδιάς* είναι η πρώτη τους κινηματογραφική απόδοση. Χρησιμοποιώντας πλαστά λεφτά, ένας χρηματιστής αγοράζει από κλεφταποδόχους ένα δώρο για τη γυναίκα του. Εκεί συναντά έναν άντρα όμοιο με ένα πορτρέτο που φύλαγε η σύζυγός του. Τυφλωμένος από τη зήλια, ο εξαπατημένος άντρας στήνει μια πλεκτάνη για να αποδείξει την υποτιθέμενη απιστία της γυναίκας του και να βρεθεί τελικά αντιμέτωπος με τον παραλογισμό των πράξεών του. Στους *Αγώνες της Καρδιάς* συναντάμε τον Δρ Μαμπούζε σε σπερματική μορφή και τα πρώτα κομμάτια του κοινωνικού μωσαϊκού της διαφθοράς, του πληθωρισμού και της απάτης που συνθέτουν την εικόνα της Γερμανίας του μεσοπολέμου.

DER MÜDE TOD. EIN DEUTSCHES VOLKSLIED IN SECHS VERSEN

Ο ΘΛΙΜΜΕΝΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ
(Γερμανία, 1921, 93', A/M, 35mm)
ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Ένα ερωτευμένο ζευγάρι χωρίζεται από το Θάνατο. Η κοπέλα τον επισκέπτεται παρακαλώντας τον να επιστρέψει τον αγαπημένο της στη ζωή. Σε απάντηση, ο Θάνατος της θέτει την εξής πρόκληση: να σώσει τρεις ζωές σε τρεις διαφορετικές περιόδους της ιστορίας. Οι περιπέτειες της ξεκινούν, για να αποβούν μάταιες και να συνειδητοποιήσει αυτή ότι ο μόνος τρόπος να ξαναβρεί την αγάπη της είναι να θυσιάσει τη ζωή της. Η πρώτη σπουδαία ταινία του Lang, γυρισμένη αμέσως μετά το θάνατο της μητέρας του, παραμένει μια γνήσια ελεγεία, ένα πένθιμο δοκίμιο πάνω στη μοίρα και το φίλμ που τον τοποθέτησε στην ελίτ του ευρωπαϊκού κινηματογράφου. Όπως ο Μπουνιουέλ είπε, «η ταινία αυτή άνοιξε τα μάτια μου στην ποιητική εκφραστικότητα του σινεμά».

«Όταν γράφω μια σκηνή, κλείνω τα μάτια και βλέπω κινήσεις, πρόσωπα. Τα πράγματα ζωντανεύουν, οι χαρακτήρες παίρνουν σάρκα μέσα στη φαντασία μου. Με οδηγούν σε κατευθύνσεις που αρχικά δεν είχα αντιμετωπίσει. Ζω μαζί τους για πολύ χρόνο πριν από το γύρισμα...»

DR. MABUSE, DER SPIELER

ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ, Ο ΠΑΙΚΤΗΣ

Teil 1: DER GROSSE SPIELER – EIN BILD DER ZEIT

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ I: ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ, Ο ΠΑΙΚΤΗΣ (I)

(Γερμανία, 1921-22, 154', A/M, 35mm)

Teil 2: INFERNO, EIN SPIEL VON MENSCHEN UNSERER ZEIT

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ II: ΔΡ. ΜΑΜΠΟΥΖΕ, Ο ΠΑΙΚΤΗΣ (II)

(Γερμανία, 1921-22, 110', A/M, 35mm)

ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

«Σαν νεαρός σκηνοθέτης, ο Αϊζενσταϊν ενθουσιάστηκε με αυτή την ταινία. Βρήκε μια κόπια, την ανέλυσε και τη μόνταρε με διάφορους τρόπους για να δει πως λειτουργούσε» γράφει η ιστορικός κινηματογράφου Lotte Eisner για το *Δρ Μαμπούζε, ο Παίκτης*. Η πρώτη ταινία της σειράς του Δρ. Μαμπούζε μας συστήνει στον διαβολικό ήρωα - πρόδρομο του χιτλερικού υπεράνθρωπου- και στα σατανικά του σχέδια για εξουσία και χρήματα. Μοναδικός εχθρός του, ο ντετέκτιβ φον Βενκ που, εκτός από τη σύλληψη του Μαμπούζε, διεκδικεί και την Κοντέσα Τολντ, μήλον της έριδος μεταξύ των δύο ανδρών. Παράνομες χαρτοπαιχτικές λέςχες, καμπαρέ και υπόγειες στοές συνθέτουν το σκηνικό παρακμής μιας ηττημένης, ηθικά και οικονομικά, προχιτλερικής Γερμανίας και αποτελούν έναν πρωτόλειο καμβά του γερμανικού εξπρεσιονισμού.

DIE NIBELUNGEN

ΟΙ ΝΙΜΠΕΛΟΥΝΓΚΕΝ

Teil 1: SIEGFRIED / ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ I: ΖΙΓΚΦΡΙΝΤ

(Γερμανία 1922-24, 149', A/M, 35mm)

Teil 2: KRIEMHILDS RACHE

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ II: Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΜΧΙΛΔΗΣ

(Γερμανία, 1922-24, 150', A/M, 35mm)

ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Με πηγή το σημαντικότερο μεσαιωνικό έπος της γερμανικής λογοτεχνίας, ο Lang σκηνοθετεί μια ταινία σε δύο επεισόδια που σημάδεψε την ιστορία του γερμανικού σινεμά. Και αυτό όχι μόνο γιατί οι *Νιμπελούνγκεν* αποτέλεσαν αργότερα -προς μεγάλη δυσσάρεσκεια του Lang- όργανο της ναζιστικής προπαγάνδας (η Riefenstahl το χρησιμοποίησε σαν πρότυπο για το *Θρίαμβο της Θέλησης*) αλλά γιατί, αποδεδειγμένοι από το ιστορικό τους περιτύλιγμα, στέκουν ακόμα σημείο αναφοράς στο σινεμά του φανταστικού. Στο πρώτο μέρος, ο Lang αναπλάθει την πορεία του πολεμιστή Ζίγκφριντ προς το βασίλειο των Βουργούνδων και στο μοιραίο του θάνατο. Το δεύτερο μέρος αφηγείται την εκδίκηση της Κριμχίλδης για τον άδικο θάνατο του Ζίγκφριντ. Μυθικά δάση, δράκοι, χαμένα βασίλεια και αιμοσταγείς πόλεμοι στήθηκαν σε μια παραγωγή που θαμπώνει με τις εικαστικές της συνθέσεις και αναδεύει το αρχέγονο άρωμα των θρύλων.

METROPOLIS

ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

(Γερμανία 1925/6, 147', A/M, 35mm)

ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Η δημοφιλέστερη ταινία του Lang και ίσως το γνωστότερο φιλμ του βωβού κινηματογράφου χρειάστηκε δύο χρόνια γυρισμάτων, 37.000 κομπάρσους και όλα τα μέσα της UFA, του μεγαλύτερου προπολεμικού γερμανικού στούντιο. Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Αρχείο και το Μουσείο Κινηματογράφου του Μονάχου, μαζί με τον Friedrich Wilhelm Murnau Stiftung, συνεργάστηκαν για την παραγωγή αυτής της ανακαινισμένης κόπιας, χρησιμοποιώντας εξαντλητικές μεθόδους έρευνας, αρχειακά υλικά και τις κατάλληλες εργαστηριακές διαδικασίες. Το 2020 η μελλοντική Μητρόπολη είναι χωρισμένη σε δύο επίπεδα. Πάνω ζει η ανώτερη τάξη και κάτω εργάζονται οι κατώτερες τάξεις σαν σκλάβοι στις μηχανές που τροφοδοτούν την πόλη με ενέργεια. Η εργάτρια Μαρία και ο πλούσιος Φρέντερ ερωτεύονται και πρέπει να γεφυρώσουν το χάσμα που τους χωρίζει. Η τότε εισπρακτική αποτυχία της Μητρόπολης έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την υπόσταση που έλαβε στο χρόνο. Ορόσημο του γερμανικού Εξπρεσιονισμού, πρωτοπόρος των ειδικών εφέ, δοκίμιο στη σχέση ανθρώπου και μηχανής και πάντα επίκαιρη, η *Μητρόπολη* αποτελεί τον απόλυτο ορισμό της ταινίας-σταθμού.

Spione

Frau im Mond

M

Das Testament der Dr. Mabuse

Liliom

Fury

SPIONE

ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ

(Γερμανία 1927/8, 175', A/M, 35mm)

ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

«Ο Χάγκι δεν έχει το παραμικρό συναίσθημα. Διακτείνεται από μια πλήρη περιφρόνηση για τους ανθρώπους». Έτσι περιγράφει ο Lang τον αρχικακοποιό Χάγκι των *Κατασκόπων*, που σαν ευυπόληπτος επιχειρηματίας διευθύνει μια σπείρα κατασκόπων που κλέβει κρατικά έγγραφα. Στο κυνήγι του Χάγκι βρίσκεται ο πράκτορας Τρέμιν και η όμορφη Σόνια, πρώην μέλος της σπείρας του Χάγκι. Η ελλειπτική πρώτη σεκάνς του φιλμ είναι μάθημα σκηνοθετικής οικονομίας, τα λιτά σκηνικά ντύνουν την ταινία με το απειλητικό ύφος του εξπρεσιονισμού, ενώ η ακατάπαυστη ροή της αφήγησης εξηγεί γιατί οι κριτικοί αποκαλούσαν τον Χίτσκοκ στην αρχή της καριέρας του «νέο Λανγκ».

FRAU IM MOND

ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

(Γερμανία 1928/9, 201', A/M, 35mm)

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΚΟΠΙΑ

Το διεθνές οικονομικό συνδικάτο που ελέγχει τις τιμές του χρυσού αποφασίζει να χρηματοδοτήσει ένα ταξίδι στη σελήνη, όπου πιστεύεται ότι βρίσκονται αποθέματα χρυσού. Μια εκλεκτή ομάδα επιστημόνων κατασκευάζει και επανδρώνει το διαστημόπλοιο για το πρώτο σεληνιακό ταξίδι της ανθρωπότητας. Εκεί, όμως, πέφτει θύμα της φιλαργυρίας και των κρυφών ερωτικών παθών της. Για την αληθοφάνεια της υπόθεσης ο Lang ζήτησε τη βοήθεια των πιο διακεκριμένων αστρονόμων και μηχανικών αεροσκαφών της εποχής. Το αποτέλεσμα ήταν τόσο αληθινό που η μετέπειτα ναζιστική μηχανή κάτεχε όλες τις κόπες της ταινίας και κατέστρεψε το μοντέλο του διαστημόπλοιου που χρησιμοποιήθηκε στα γυρίσματα, φοβούμενη ότι προδίδει την κρατική τεχνογνωσία.

M

Μ, Ο ΔΡΑΚΟΣ ΤΟΥ ΝΤΙΣΕΛΝΤΟΡΦ

(Γερμανία, 1930/31, 120', A/M, 35mm)

ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Η πρώτη ομιλούσα ταινία του Lang και κατά γενική ομολογία το αριστούργημά του. Η ιστορία του Δράκου του Ντίσελντορφ, που σκοτώνει μικρά κορίτσια και σπέρνει τον πανικό στην πόλη, για να συλληφθεί και να δικαστεί από τον υπόκοσμο, παραμένει μέχρι σήμερα ένα ανατριχιαστικό και διεισδυτικό πορτρέτο ενός ψυχοπαθούς δολοφόνου. Ο Peter Lorre, πρώτος serial killer στην ιστορία του σινεμά, σκιαγραφεί με λεπτομερή ευαισθησία το διαταραγμένο ήρωα, καθώς οι σιωπές και οι σκιές βυθίζουν το θεατή στο σκότος του ανθρώπινου ψυχισμού.

DAS TESTAMENT DER DR. MABUSE

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΔΟΚΤΩΡΟΣ ΜΑΜΠΟΥΖΕ

(Γερμανία 1932, 121', A/M, 35mm)

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΚΟΠΙΑ

Το δεύτερο μέρος των Μαμπούζε είναι μάλλον το καλύτερο. Εδώ, ο Δρ Μαμπούζε, κλεισμένος σε ψυχιατρικό άσυλο, υπάρχει περισσότερο ως πνεύμα παρά ως χαρακτήρας, που ωθεί τα πόνια του σε εγκληματικές πράξεις με τη δύναμη της θέλησής του. Επενδύοντας στο φιλμ μια αίσθηση αόρατης απειλής, φλερτάροντας με το μηδενισμό και την τρέλα, ο Lang δημιουργεί με τη Διαθήκη την πιο έκδηλη κριτική της (παρ)ακμάζουσας χιτλερικής κοινωνίας. Έτσι, η ταινία σύντομα απαγορεύεται από το ναζιστικό καθεστώς και ο Lang τρέπεται σε μια εικοσαετή φυγή από τη Γερμανία. Η *Διαθήκη* παραμένει ένας σκηνοθετικός θρίαμβος, που, όπως δήλωσε και ο Claude Chabrol, «όταν την είδα το 1945 είπα στον εαυτό μου "Λοιπόν, πρέπει να κάνεις ταινίες"».

«Δεν δουλεύω για τους κριτικούς, μα για τους νέους. Δεν δουλεύω για τους ανθρώπους της ηλικίας μου, γιατί θα έπρεπε να έχουν ήδη πεθάνει... κι εγώ μαζί τους!»

LILIOM

ΛΙΛΙΟΜ

(Γαλλία 1933/34, 117', A/M, 35mm)

Μεταξύ Γερμανίας και Χόλιγουντ ο Fritz Lang γύρισε μια ταινία στη Γαλλία, που ήταν και από τις πιο ιδιαίτερές της φιλμογραφίας του. Ο Λίλιομ, μοναδικά εναρ୍କωμένος από τον Charles Boyer, είναι ένας πονηρός υπάλληλος σε ένα παριζιάνικο λούνα παρκ που, αφού απολύεται από τη δουλειά του, ζει στα περιθώρια της κοινωνίας υπό την προστασία της κοπέλας του. Προκειμένου να τη βοηθήσει οικονομικά παρασύρεται σε μια ληστεία, όπου σκοτώνεται όταν όλα πηγαίνουν στραβά. Έτσι ξεκινούν οι μεταθανάτιες περιπέτειες του Λίλιομ στους ουράνιους κόσμους. Με μια περιρρέουσα αίσθηση μαγείας αλλά και του αναπόφευκτου της μοίρας, ο Λίλιομ έχει κάτι από τη φωτεινότητα του René Clair, αποτελώντας αργότερα πηγή έμπνευσης για τον Ορφέα του Cocteau.

FURY

ΝΕΜΕΣΙΣ

(Η.Π.Α. 1935/36, 94', A/M, 35mm)

Η πρώτη ταινία του Lang στο Χόλιγουντ αποτελεί θριαμβευτική του είσοδο στον κόσμο των στούντιο. Με πρωταγωνιστή τον Σπένσερ Τρέισι, η *Νέμεσις* είναι ένα δράμα μαζικής βίας, οργής και εκδίκησης, που συγκλόνισε τους Αμερικανούς κριτικούς. Ξεκινώντας να επισκεφθεί την αγαπημένη του, ο Τζο Γουίλσον συλλαμβάνεται για την απαγωγή μιας κοπέλας. Αθώος ο ίδιος, φυλακίζεται και πέφτει θύμα άγριου λιντσαρίσματος από τους κάτοικους της κωμόπολης. Επιβιώνει και, ενώ όλοι τον θεωρούν νεκρό, αυτός οργανώνει την εκδίκησή του.

YOU ONLY LIVE ONCE

ΖΕΙΣ ΜΟΝΑΧΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

(Η.Π.Α. 1937, 85', A/M, 35mm)

Η Lotte Eisner περιγράφει το *Ζεις Μονάχα μια Φορά* σαν το «Άσμα Ασμάτων του Fritz Lang». Ο σύγχρονος θεατής ανακαλύπτει σε αυτήν την τραγική ερωτική ιστορία τον πρόδρομο των Μπόνι και Κλάιντ. Ο Εντ Τέιλορ (Henry Fonda) είναι ένας πρώην κατάρτιος που αντιμετωπίζει παντού την απόρριψη και την προκατάληψη. Συνοδός στην περιθωριοποιημένη ζωή του είναι η Τζο. Όταν ο Τέιλορ καταδικαστεί άδικα για φόνο και ληστεία και στη συνέχεια δραπετεύσει, η Τζο θα τον ακολουθήσει και το παράνομο ζευγάρι θα κυνηγηθεί, αναζητώντας την ελευθερία με μοιραίο προορισμό το θάνατο. Ο Lang περικλείει περίτεχνα το ζευγάρι μέσα στο κάδρο, ακριβώς όπως η κοινωνία τους κλείνει στα δεσμά της, και το εγκλωβίζει ανάμεσα στις σκιές, ακριβώς όπως ο θάνατος που τους πλησιάζει.

YOU AND ME

ΕΣΥ ΚΙ ΕΓΩ

(Η.Π.Α. 1938, 94', A/M, 35mm)

ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΚΟΠΙΑ

«Ο νόμος την απελευθέρωσε... Ήταν πλέον ελεύθερη να ανησυχεί, να εργαστεί αν μπορέσει να βρει δουλειά... Δεν ήταν όμως ελεύθερη να παντρευτεί τον άντρα που αγαπούσε...». Έτσι περιέγραφε η διαφήμιση της Paramount την ταινία *Εσύ κι Εγώ*. Πρόκειται για την τρίτη ταινία της άτυπης τριλογίας του Lang για το κοινωνικό γίνεσθαι, που ξεκινά με το *Νέμεσις*. Ο σκηνοθέτης προσελήφθη από την Paramount για να σκηνοθετήσει το συγκεκριμένο project, και για αυτόν το λόγο δεν φέρει τη χαρακτηριστική σφραγίδα του και ούτε βρίθκει των σκοτεινών θεμάτων που διατρέχουν τη φιλμογραφία του. Ο George Raft και η Sylvia Sydney συνθέτουν το ερωτικό ζεύγος, στο μπρεχτικό αυτό μιούζικαλ που διδάσκει ότι «το έγκλημα δεν πληρώνει». Το μουσικό περιβλημά της ταινίας είναι του Kurt Weill.

«Δεν πιστεύω στις θεωρίες. Νομίζω πως όταν έχεις μια θεωρία για κάτι, έχεις ήδη πεθάνει.

Πιστεύω όμως πως όσο περισσότερο τείνεις στην απλότητα, τόσο περισσότερο προοδεύεις»

You only live once

The return of Frank James

Western Union

Man Hunt

Hangmen also die

Ministry of fear

THE RETURN OF FRANK JAMES

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΦΡΑΝΚ ΤΖΕΙΜΣ

(Η.Π.Α. 1940, 95', Εγχρωμο, 35mm)

Η ταινία αποτελεί τη συνέχεια του Jesse James της 20th Century Fox, ένα project που οφείλεται στην επιμονή του παραγωγού Darryl Zanuck, που πίστευε πως ένας Ευρωπαίος, όπως ο Lang, θα μπορούσε να δώσει μια διαφορετική οπτική του κόσμου της Δύσης. Πραγματικά, η ικανότητα του σκηνοθέτη να υιοθετεί τις δυναμικές του δυτικού τοπίου της Sierra, σε εγχρωμο φιλμ –αποτελεί και την πρώτη του εγχρωμη δημιουργία– εξαποφάνουν μια εξαιρετικά δυνατή γραφή. Πρωταγωνιστής είναι ο Henry Fonda στο ρόλο του Φρανκ Τζέιμς, ο οποίος διψά να πάρει εκδίκηση για το θάνατο του νεκρού αδελφού του. Είναι ένας ήρωας που προσιδιάζει στον απόλυτο ήρωα του Lang, τον Siegfried: το χρηστό ήθος σύρεται και μεταμορφώνεται σε βία από απόκοσμες και ανεξέλεγκτες δυνάμεις.

WESTERN UNION

(Η.Π.Α. 1941, 99', Εγχρωμο, 35mm)

Το πιο επικό και όμορφο γουέστερν του Fritz Lang –ήταν και το πιο αγαπημένο του ίδιου– είναι ένα ψυχολογικό δράμα με φόντο το άγριο αμμώδες τοπίο της Γιούτα, όπου ο σκηνοθέτης με ένα επιτελείο 225 ανθρώπων κινηματογραφούσε πάνω από τρεις εβδομάδες. Το «Western Union» είναι μια εταιρεία τοποθέτησης τηλεγραφικής γραμμής από την Ομάχα έως το Σολτ Λέικ Σίτι, φύλακας της οποίας είναι ο Βανς Σο (ο Randolph Scott στον καλύτερο ρόλο της καριέρας του). Ο Σο αντιμετωπίζει δυσκολίες στο έργο του, εξαιτίας του απειλητικού Τζακ Σλέιντ, που ηγείται μιας καταστροφικής συμμορίας στη Δύση. Ονειρα, παραισθήσεις, ανταγωνισμός, εκδίκηση διατρέχουν όλο το φιλμ που εδράζεται πάνω στο πρότυπο του μύθου των Αβελ και Κάιν.

MAN HUNT

ΑΝΘΡΩΠΟΚΥΝΗΓΗΤΟ

(Η.Π.Α. 1941, 106', A/M, 35mm)

«Μία από τις πιο αγαπημένες, συναρπαστικές, ατμοσφαιρικές και σκηνοθετικά δεμένες ταινίες κατασκοπίας του Fritz Lang», σύμφωνα με τον James Monaco, το *Ανθρωποκυνηγητό* τοποθετείται στα χρόνια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Με αφετηρία τη σύλληψη του λοχαγού Θορντάικ, επειδή πιάστηκε να στοχεύει τον Χίτλερ, το φιλμ παρακολουθεί την απόδραση του ήρωα από τα κρατητήρια των Ναζί και το ταξίδι του στη Βρετανία. Με χαμηλούς φωτισμούς, υποβλητική φωτογραφία και γυρισμένο στην παράδοση της noir ατμόσφαιρας, ο Lang ταξιδεύει το θεατή στους υπόγειους διαδρόμους του λονδρέζικου υπογείου, κάνοντας αναφορές στις υπόγειες ατραπούς των *Αραχνών*. Παράλληλα κλιμακώνει την αδιέξοδη πορεία του ήρωα, που μέσα στην ασφυκτική του παγίδα, μοναδική σύμμαχο έχει μια πόρνη (εξαιρετικά ερμηνευμένη από την Joan Bennett).

HANGMEN ALSO DIE!

ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΙΟΙ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ!

(Η.Π.Α. 1942/43, 133', A/M, 35mm)

Η μπρεχτική λογική του *Εσύ κι Εγώ* προϊδεάζει για το *Και οι Δήμες Πεθαίνουν!*. Εδώ, ο Lang συνεργάζεται στο σενάριο με το μεγάλο δραματούργο Bertolt Brecht, για τον οποίο έτρεφε σπουδαία εκτίμηση, που υπογράφει με το φιλμ αυτό και το μοναδικό κινηματογραφικό του κείμενο. Η ιστορία βασίζεται στην πραγματική δολοφονία του Ναζί Ράινχαρντ Χάιντριχ, σύμβολο της αγριότητας του Γ' Ράιχ, από Τσέχους αντάρτες και εξιστορεί τις έρευνες για την ανεύρεση του δολοφόνου. Το πιο πολιτικό έργο της φιλμογραφίας του Lang μαρτυρεί τις αριστερές του θέσεις και αποτελεί για τον ίδιο το δημιουργό την πιο ικανοποιητική του εργασία στο Χόλιγουντ, μαζί με τη μεταγενέστερη *Μεγάλη Κάψα*.

«Ιδροκοπώ αν χρειαστεί, αλλά κατά βάθος είμαι πάντοτε πολύ ευχαριστημένος όταν γυρίζω ταινίες. Δεν είναι μια δεύτερη ζωή για μένα... είναι η ζωή μου»

MINISTRY OF FEAR

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

(Η.Π.Α. 1943/44, 85', A/M, 35mm)
ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΚΟΠΙΑ

Βλέποντας το *Υπουργείο του Τρόμου*, συνειδητοποιεί κανείς πόσο κοντά είναι το film noir στο γερμανικό εκπαιδευτικό και την καθοριστική συμβολή του Lang στη διαμόρφωσή του ύφους τους. Στο κατασκοπικό αυτό θρίλερ, βασισμένο σε μυθιστόρημα του Graham Greene, ο πρωταγωνιστής, ένας πρώην κατάδικος, βρίσκεται μπλεγμένος σε μια αόρατη σπείρα κατασκόπων, που προσπαθεί να εδραιώσει το ναζισμό στην Βρετανία. Με μια σχεδόν καφκική αίσθηση του χώρου και της ψυχολογίας, ο πρωταγωνιστής κινείται σαν πιόνι σε ένα δαίδαλο φόβου και αβεβαιότητας, προσπαθώντας να αποδείξει την αθωότητά του και να ανακαλύψει την αλήθεια. Αρχετυπικός Lang.

THE WOMAN IN THE WINDOW

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ

(Η.Π.Α. 1944, 96', A/M, 35mm)
ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΕΝΗ ΚΟΠΙΑ

Μια από τις πιο επιτυχημένες του ταινίες στο Χόλιγουντ, ένα από τα κλασικότερα film noir του αμερικανικού σινεμά. Απροετοίμαστος πιάνεται ο Ρίτσαρντ Γουάντλεϊ που ακολουθεί σπίτι της την Άλις, ένα όμορφο μοντέλο που θαυμάζει ο Ρίτσαρντ στον πίνακα μιας βιτρίνας, για να οδηγηθεί στο φόνο του ζηλόφθονου φίλου της. Ο Edward G. Robinson στο ρόλο του αφελούς άντρα που βυθίζεται στη βία και η Joan Bennett σε αυτόν της femme fatale που πιάνει στα δίκτυα της ανυποψίαστα θύματα συμπληρώνουν τη μοναχική, σκοτεινή και σαγηνευτική εικόνα του κλασικού αυτού φιλμ.

SCARLET STREET

Η ΣΚΥΛΑ

(Η.Π.Α. 1945, 101', A/M, 35mm)

Ο Κρίστοφερ Κρος (Edward G. Robinson) ζει υπό την τυραννική μεταχείριση της γυναίκας του, με μοναδική απόλαυση τη ζωγραφική του. Όταν γνωρίζει και ερωτεύεται τη γοητευτική Κίτι Μαρτς (Joan Bennett), παρασύρεται σε ένα τυφλό πάθος, χωρίς να βλέπει ότι η Κίτι τον εξαπατά κατάφορα και τον εκμεταλλεύεται. Διασκευάζοντας τη γνωστή ταινία του Renoir και χρησιμοποιώντας τους ίδιους πρωταγωνιστές με τη *Γυναίκα της Βιτρίνας*, ο Fritz Lang με τη *Σκύλα* του θριαμβεύει στην απόπειρά του να δείξει ότι «ο μέσος πολίτης δεν είναι πολύ καλύτερος από τον εγκληματία». Η κατά Lang *Σκύλα* παραμένει μια κατάμαυρη σπουδή πάνω στις σχέσεις εξουσίας και στον εφιαλτικό εγκλωβισμό του ανθρώπου στις ίδιες του τις πράξεις. Πραγματικά, αξεπέραστη!

CLOAK AND DAGGER

ΜΑΝΔΥΑΣ ΚΑΙ ΣΤΙΛΕΤΟ

(Η.Π.Α. 1946, 105', A/M, 35mm)

Η τέταρτη και τελευταία ταινία του Fritz Lang για τους Ναζί, έχει ήρωα τον πυρηνικό επιστήμονα Άλβα Τζάσπερ –ο Gary Cooper στο απόγειο της καριέρας του– που ταξιδεύει στην Ιταλία, μέσα από τα πυρά του πολέμου για να σώσει τον Δρ. Πόλντα, έναν ψυχίατρο εξαναγκασμένο, με την απειλή της ζωής της κόρης του, να εργάζεται για τους Ναζί. Η ταινία αποτυπώνει ένα σύμπαν που ο κίνδυνος ελλοχεύει παντού και η εμπιστοσύνη ως ιδέα είναι ανυπόστατη. Οι θανάσιμες σιωπές, με τις οποίες αποδίδει ο Lang τις εκτελέσεις ανθρώπων, αποτελούν σφραγίδα του σκηνοθέτη στον τρόπο που χειρίζεται τον ήχο, δημιουργώντας ανατριχιαστικό σασπένς. Το φιλμ δεν απέφυγε το ψαλίδι των παραγωγών, οι οποίοι επιθυμώντας ευτυχή κατάληξη στην ιστορία, έκαναν δικό τους μοντάζ.

«Το σινεμά πάντοτε ήταν, και πρέπει να συνεχίσει να είναι, τέχνη μαζική. Παρόλα αυτά, όταν κάνω μια ταινία δεν σκέφτομαι πάντοτε το κοινό, είναι όμως πολύ πιθανό να προσαρμοζόμαι ενστικτωδώς σε μερικές από τις αντιδράσεις του. Το κοινό αλλάζει· αλλάζω κι εγώ»

VI ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΧΟΡΗΓΟΣ RENAULT

Scarlet street

Cloak and dagger

Secret beyond the door

House by the river

American guerilla in the Philippines

Rancho Notorious

SECRET BEYOND THE DOOR

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΠΙΣΩ ΑΠ'Ο ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ

(Η.Π.Α. 1947/48, 98', A/M, 35mm)

Ο Fritz Lang γύρισε *Το Μυστικό Πίσω από την Πόρτα* ανταποκρινόμενος στο έντονο ενδιαφέρον της Αμερικής για την ψυχανάλυση κατά δεκαετία των '40s. Ηρώας του είναι ένας αρχιτέκτονας, ο οποίος σε κάποιο του ταξίδι γνωρίζει τη Σίλια, την παντρεύεται και τη φέρνει στο σπίτι του. Εκεί υπάρχει κάποιο μυστηριώδες δωμάτιο, όπου ο πρωταγωνιστής φυλάσσει τα σκηνικά γνωστών δολοφονιών. Η νέα του σύζυγος το ανακαλύπτει και φοβάται ότι πιθανότατα είναι το επόμενο θύμα του. Εξαιρετικά στιλιζαρισμένη ταινία διαπνέεται από μια κλειστοφοβική ατμόσφαιρα, η οποία βρίθει υπονοούμενων και εντάσεων, μνημονεύοντας καταφανώς τις ταινίες του Josef von Sternberg και φυσικά του μετρ Alfred Hitchcock.

HOUSE BY THE RIVER

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

(Η.Π.Α. 1949/50, 88', A/M, 35mm)

Μία σχεδόν "χαμένη", ταινία έως τη στιγμή που ανακαλύφθηκε ένα αρνητικό των 35mm. Πρόκειται για ένα έργο μέγιστης σημασίας στη φιλμογραφία του Lang, για την οποία όμως είναι τόσο λίγα γνωστά. Η ιστορία τοποθετείται σε ένα βικτωριανό σπίτι στις όχθες ενός ποταμού. Ο πρωταγωνιστής, ένας παντρεμένος συγγραφέας δεύτερης κατηγορίας, δολοφονεί την υπηρέτρια του σπιτιού, επειδή δεν υποκύπτει στην ερωτική του πολιορκία. Τότε, πείθει τον αδελφό του να εξαφανίσουν το πτώμα και ο ποταμός να γίνει ο τάφος του... Ένα φιλμ υψηλής στιλιστικής αρτιότητας, που διαπνέεται από κλίμα δασυφύλης, μυστηρίου αλλά και που επιπλέον στάζει από τευτονικό ρομαντισμό.

AMERICAN GUERRILLA IN THE PHILIPPINES

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΣΤΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ

(Η.Π.Α. 1950, 109', Εγχρωμ, 35mm)

Γυρισμένη στις Φιλιππίνες και τοποθετημένη χρονικά στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η ταινία έχει ως πρωταγωνιστές μία ομάδα πεζοναυτών, με αρχηγό τον Τσακ Πάλμερ (Tyron Power), οι οποίοι, αποκομμένοι από τις βασικές δυνάμεις τους στον Ειρηνικό, προσπαθούν να προστατεύσουν τους Φιλιππινέζους από την ιαπωνική απόβαση. Η δημιουργία του φιλμ συμπίπτει με την αυγή της εμπλοκής των ΗΠΑ στον πόλεμο της Κορέας και αποτελεί μέρος της μυθοπλασίας –με ποικίλες εκφάνσεις στον κινηματογράφο– ότι οι Αμερικανοί θα σώσουν τον κόσμο από τον ολοκληρωτισμό. Ο Lang κινηματογραφεί στο φυσικό τοπίο και «δίνει εξωτικές εικόνες, που ξεφεύγουν από τη λογική της καρτ ποστάλ και δένονται οργανικά με τη δράση» (Lotte Eisner).

RANCHO NOTORIOUS

(Η.Π.Α. 1951/52, 87', Εγχρωμ, 35mm)

Ο Βερν Χάσκελ επιστρέφοντας στο σπίτι του βρίσκει δολοφονημένη την αγαπημένη του. Απογοητευμένος και οργισμένος αποφασίζει να εκδικηθεί το θάνατό της και να αναζητήσει τους φονιάδες. Μόνος του κρίκος σύνδεσης με αυτούς είναι το Rancho Notorious, ένα σαλούν περιθωριακών και παρανόμων που διευθύνει η Άλταρ Κιν (Marlene Dietrich). Με γνώμονα αυτή την ιστορία ο Lang κάνει μια περίεργη ποιητική ταινία πάνω στη μεταμόρφωση ενός ατόμου από αθώο και τρυφερό σε έμμονο εκδικητή κυνηγό. Η Dietrich δίνει μία εξαιρετική ερμηνεία, ενώ στα γυρίσματα οι σχέσεις της με τον Lang ήταν πολύ τεταμένες, αφού ήταν διαρκώς προκλητική επικαλούμενη τη μνήμη του μέντορά της Josef von Sternberg.

«Ο κακός κινηματογραφιστής θα πει σ' έναν ηθοποιό: 'Διάβασες τη σκηνή, ξέρεις το ρόλο' πήγαινε λοιπόν προς αυτήν την πόρτα, παίζεις τη σκηνή και όταν τελειώσεις, βγαίνεις από την άλλη πόρτα'. Αυτός ο άνθρωπος δεν είναι κινηματογραφιστής αλλά τροχονόμος που ρυθμίζει την κυκλοφορία...»

CLASH BY NIGHT
ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ
(Η.Π.Α. 1952, 100', A/M, 16mm)

Ξεκινώντας με μία σεκάνς που αποτυπώνει τη θραύση των κυμάτων στα βραχώδη παράλια του Μοντερέι και με γλάρους να επενδύουν ηχητικά τις εικόνες, η ταινία δεν είναι παρά ένα καυτό, ατμοσφαιρικό μελόδραμα μοιχείας και βίας: ηρωίδα είναι η Μέι, (Barbara Stanwyck) η οποία έπειτα από χρόνια απουσίας επιστρέφει στην πατρίδα της, το Μοντερέι, και εκεί παντρεύεται έναν ψαρά που δεν αγαπά. Μετά τη γέννηση του παιδιού τους, η Μέι ξεκινά μια ερωτική σχέση με τον Ερλ, τον καλύτερο φίλο του άντρα της... Ένα φιλμ πάνω στα επικίνδυνα «υπόγεια ρεύματα» που ορίζουν τις αισθηματικές σχέσεις, με την Stanwyck να δίνει μια συναρπαστική ερμηνεία, ενώ σε δεύτερο ρόλο είναι η Marilyn Monroe, στην πρώτη της μεγάλη εμφάνιση.

THE BLUE GARDENIA
Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΓΑΡΔΕΝΙΑ
(Η.Π.Α. 1952/53, 88', A/M)

«Ο δηλητηριώδης ρεαλισμός της Γαλάζιας Γαρδένιας πολεμάει το νέο-ρεαλισμό με τα ίδια του τα μέσα» λέει ο Eric Rohmer. Ο ρεαλισμός μπορεί να είναι μια αρετή της Γαρδένιας αλλά το λεξιλόγιο αυτό δεν πρέπει να σας παρασύρει. Γυρισμένη σε ελάχιστες μέρες με περιορισμένα μέσα και 'δεύτερους' ηθοποιούς (αρχηγός τους η εξαίσια Anne Baxter), η ταινία ακολουθεί την πορεία της τηλεφωνήτριας Νόρα από το αθώο ραντεβού με τον γυναικά Χάρι στη δολοφονία του. Η κάμερα σε συνεχή κίνηση ακολουθεί αδιάκοπα την πρωταγωνίστρια, καθώς τα αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται εις βάρος της. Απολαυστική σε κάθε της δευτερόλεπτο, η Γαλάζια Γαρδένια κρατάει τις εκπλήξεις της καλά κρυμμένες, για να στεφθεί δικαίως βασίλισσα των B-movies.

THE BIG HEAT
Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΨΑ
(Η.Π.Α. 1953, 90', A/M, 35mm)

«Όσο τρομακτικό ήταν το Μ, τόσο άγρια είναι η Μεγάλη Κάψα» αναφέρει ο James Monaco, για την πιο γνωστή και ίσως καλύτερη αμερικανική ταινία του Lang. Η ιστορία του αστυνομικού Ντέιβ Μπάνιον, που προσπαθεί να αποδείξει την συνενοχή της αστυνομίας στην εγκληματική ζωή της πόλης του, οδηγώντας τον στην συντριβή κάθε πλευράς της ζωής του, έχει μείνει στην κινηματογραφική ιστορία σαν μια από τις πιο μαύρες, σκληρές και πικρόχολες σελίδες της. Πλαισιωμένη από ένα έξοχο cast με τους Glen Ford, Gloria Grahame και Lee Marvin στους πρωταγωνιστικούς ρόλους, η Μεγάλη Κάψα δεν είναι απλά ένα από τα κλασικότερα film noir του αμερικανικού σινεμά αλλά μια από τις κορυφαίες του στιγμές.

HUMAN DESIRE
ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΤΗΝΟΣ
(Η.Π.Α. 1954, 90', A/M, 35mm)

Βασισμένο στο Ανθρώπινο Κτήνος του Renoir, διασκευή του ομώνυμου μυθιστορήματος του Emil Zola, το Ανθρώπινο Κτήνος του Lang διαφοροποιείται αισθητά από τον κινηματογραφικό του προκάτοχο. Εκεί που ο Renoir προσεγγίζει με ανθρωπιστικό βλέμμα του χαρακτήρες του, ο Lang τους αφήνει έρμαιο στο υτετερμινιστικό του σύμπαν. Έτσι, η ερωτική ιστορία του Τζεφ (Glen Ford) με την Βίκι (Gloria Grahame), που είναι παντρεμένη με τον Καρλ και έχει στόχο της τον αφανισμό του, αποτυπώνεται εδώ με γνώμονα το αδιέξοδο της μοίρας, όπως αυτή διαμορφώνεται όταν τα τυφλά πάθη συγκρούονται με την ψυχρή λογική. Τοποθετημένο στην αμερικανική επαρχία και στους σιδηροδρόμους, το Κτήνος υπογραμμίζει την αδιέξοδη τροχιά των ηρώων, καθώς τα τρένα πάνε και έρχονται.

«Πάντοτε με ενδιέφεραν οι αγώνες, κάθε μορφή πάλης, ενάντια στην αστυνομία και τη διαφθορά των κυβερνήσεων, η πάλη των παιδιών ενάντια στους γονείς που δεν τα καταλαβαίνουν...»

Clash by night

The blue gardenia

The big heat

Human desire

Moonfleet

MOONFLEET
Ο ΤΖΕΝΤΛΕΜΑΝ ΤΟΥ ΥΠΟΚΟΣΜΟΥ
(Η.Π.Α. 1954/55, 89', Εγχρωμο, 35mm)
ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΚΟΠΙΑ ΣΕ ΣΙΝΕΜΑΣΚΟΠ

Για τους φανατικούς του έργου του Lang, ο Τζέντλεμαν του Υποκόσμου κατέχει μια ξεχωριστή θέση. Η μοναδική ταινία του σκηνοθέτη που γυρίστηκε σε CinemaScope (ένα format που απεχθανόταν ο Lang), είναι και η μόνη που αποκηρύχθηκε από το δημιουργό της. Ωστόσο, το «παραπαίδι» αυτό του Lang είναι μια ανέντακτη ταινία, με μοναδικό της συγγενή τη Νύχτα του Κυνηγού. Το 18ο αιώνα, ο μικρός Τζον Μόχιουν επιστρέφει στο πατρικό του Μούνφλιτ και υπό την προστασία του Τζέρεμι Φοξ, που ηγείται μιας ομάδας λαθρεμπόρων, μπλέκει σε μια περιπετειώδη αναζήτηση ενός χαμένου διαμαντιού. Στα όρια του μαγικού, το φιλμ συνδυάζει τον μπαρόκ τρόπο με το παιδικό παραμύθι, για να μετουσιωθεί σε μια sui generis δημιουργία εκτός τόπου και χρόνου.

WHILE THE CITY SLEEPS
ΕΝΩ Η ΠΟΛΗ ΚΟΙΜΑΤΑΙ
(Η.Π.Α 1955, 100', A/M, 35mm)
ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΚΟΠΙΑ

Η προτελευταία ταινία του Lang στο Χόλιγουντ έτυχε να είναι και μια από τις πιο κυνικές του. Εχοντας αναπτύξει στο έπακρο τη γοργή, ελλειπτική αφήγηση, ο Lang διαμόρφωσε αυτό το θρίλερ πάνω στους ηθοποιούς του. Τέσσερα στελέχη ενός εκδοτικού οίκου καλούνται να λύσουν το μυστήριο του αποκαλούμενου «δολοφόνου των κραγιόν». Επαθλο του νικητή θα είναι ο θρόνος του εκδοτικού οίκου. Με έξοχη χρήση του σκηνικού του, των γραφείων της εφημερίδας και των γυάλινων χωρισμάτων της όπου όλα φαίνονται αλλά τίποτα δεν αποκαλύπτεται, ο Lang μετουσιώνει τη ρήση «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» σε ένα σφικτοδεμένο μακιαβελικό θρίλερ, βοηθούμενος από τις έξοχες ερμηνείες των ηθοποιών του και ένα βιτριολικό σενάριο από τον ίδιο και τον Casey Robinson.

BEYOND A REASONABLE DOUBT
ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΛΟΓΙΚΗ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ
(ΤΑ ΙΧΝΗ ΗΤΑΝ ΨΕΥΤΙΚΑ)
(Η.Π.Α. 1956, 77', A/M, 16mm)

Η τελευταία αμερικανική ταινία του Fritz Lang είναι μια χαμηλού προϋπολογισμού παραγωγή της RKO, ένα film noir που τεκμηριώνει την έμμονη αναζήτηση του σκηνοθέτη για την αλήθεια πέρα από το φαινεσθαι. Εδώ η υπόθεση έχει κεντρικά πρόσωπα έναν νέο δημοσιογράφο και τον μέλλοντα πεθερό του, εκδότη, οι οποίοι μετά από ιδέα του πρώτου στήνουν ένα φόνο θέλοντας να «καταδικάσουν» την εσχάτη των ποινών. Το σχέδιο έχει ως φονιά τον δημοσιογράφο, ο φόνος γίνεται, τα αποδεικτικά στοιχεία της αθωότητάς του βρίσκονται στα χέρια του πεθερού του. Όπως υπαγόρευε το σχέδιο ο νεαρός καταδικάζεται σε θάνατο. Όλα ανατρέπονται, οι ισορροπίες του σχεδίου κλυδωνίζονται και το παιχνίδι αλλάζει τροπή, από τη στιγμή που ο εκδότης με τα αθωωτικά στοιχεία σκοτώνεται...

«Αγαπώ τα γουέστερν. Έχουν μια ηθική αναγκαιότητα. Το τελευταίο που γύρισα ήταν το Western Union. Στη διάρκεια των γυρισμάτων του, έζησα μαζί με τους Ινδιάνους. Αφότου ήμουν στην Αμερική, είχα δει πολλά πράγματα, που οι ντόπιοι κινηματογραφιστές δεν είχαν δει γιατί ήταν πολύ συνηθισμένοι να τα βλέπουν. Δεν είχα την πρόθεση να δείξω το φαρ-γουέστ όπως ήταν, ήθελα με την ταινία μου να κάνω τον κόσμο να ονειρευτεί και να νιώσει τι ήταν τότε. Δε θέλω να πω ότι το όνειρο και ο μύθος πρέπει να υπερτερούν από την πραγματικότητα στο σινεμά, έχουν πάντως και τα δύο δικαιώματα»

DER TIGGER VON ESCHNAPUR

Ο ΤΙΓΡΗΣ ΤΟΥ ΕΣΝΑΠΟΥΡ

(Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία 1958/59, 101', Εγχρωμη, 35mm)

Ο Τίγρης του Εσναπούρ και ο Τάφος του Ινδού αποτελούν μία διλογία και είναι γυρισμένες προς το τέλος της σκηνοθετικής καριέρας του Fritz Lang. Η ιστορία τους βασίστηκε σε σενάριο που ο σκηνοθέτης και η σύζυγός του Thea von Harbou συνέγραψαν τη δεκαετία του '20. Ουσιαστικά πρόκειται για την επιστροφή του σκηνοθέτη στην εξωτική περιπέτεια της πρώτης του περιόδου αλλά και την επάνοδό του στη Γερμανία. Κεντρικό πρόσωπο είναι ο αρχιτέκτονας Χάρολντ Μπέργκερ, ο οποίος καλείται από το μαχαράγιά του Εσναπούρ, Χάντρα, για να χτίσει ένα νοσοκομείο στην περιοχή. Ο έρωτας του Μπέργκερ για την χορεύτρια Σίθα, τη γυναίκα που σχεδιάζει να παντρευτεί ο μαχαράκις, γίνεται η αφορμή που θα πυροδοτήσει την ανηλεή μήνη του άρχοντα.

DAS INDISCHE GRABMAL

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΙΝΔΟΥ

(Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία 1958/59, 101', Εγχρωμη, 35mm)

Η συνέχεια του *Ο Τίγρης του Εσναπούρ* βρίσκει το ερωτευμένο ζευγάρι Μπέργκερ-Σέθα κυνηγημένους από τον ζηλιάρη μαχαράγιά, που διεκδικεί την κοπέλα. Αναγκάζονται να χωρίσουν στη ζούγκλα και η Σίθα εξαναγκάζεται να χορεύει για τα μάτια του Χάντρα, ενώ ο Μπέργκερ αποπειράται μέσω μιας εξέγερσης να σταματήσει τον καταστροφικό φθόνο του άρχοντα. Ο Lang εμπλέκει τα πρόσωπα σε απίστευτες περιπέτειες, γυρισμένες με περισσή υπερβολή, τόσο οπτικά όσο και θεματικά. Στις ΗΠΑ προβλήθηκε μια συντομευμένη εκδοχή ως μία ταινία και απέτυχε παταγωδώς εμπορικά. Για τα γερμανικά δεδομένα υπήρξε μία ακριβή παραγωγή και έτυχε θερμής υποδοχής από το γερμανικό κοινό και την Ευρώπη εν γένει.

While the city sleeps

Das Indische Grabmal

Die 1000 Augen des Dr. Mabuse

DIE 1000 AUGEN DES DR MABUSE

ΤΑ 1000 ΜΑΤΙΑ

ΤΟΥ ΔΟΚΤΩΡΟΣ ΜΑΜΠΟΥΖΕ

(Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία 1960, 104', A/M, 35mm)

Το κύκνειο άσμα του Fritz Lang με ήρωα τον Δρ. Μαμπούζε, τη θρυλική μετουσίωση του κακού, είναι ένα project που γύρισε ο δημιουργός, αφού τον έπεισε ο παραγωγός Arthur Brauner. «Τον σκότωσα ήδη τον άτιμο. Για αυτό και γύρισα τη *Διαθήκη του Δρ. Μαμπούζε*. Εκεί τελειώνει» είχε πει ο ίδιος στην προοπτική μιας ακόμα ταινίας με δεσπόζων χαρακτήρα τον καθηγητή. Τελικά, ενδιαφέρθηκε για το ενδεχόμενο ενός ακόμη φιλμ για τον περιλάλητο δόκτορα, στοχεύοντας στο να σχολιάσει την σύγχρονη κοινωνία με αφορμή ένα παρόμοιο έγκλημα με αυτά των προηγούμενων ταινιών. «Υπάρχει ο κίνδυνος να τιναχτεί ο πολιτισμός μας στον αέρα και πάνω στις στάχτες του να χτιστεί μια νέα ροή εγκλήματος» δήλωσε τελειώνοντας αυτή την τριλογία του Κακού.

LE MEPRIS / Η ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ

Σκηνοθεσία: Jean-Luc Godard

(Γαλλία 1963, 100', Εγχρωμη, 35mm)

Ο Lang φαίνεται πως δέχτηκε να παίξει στην ταινία αυτή του Godard επειδή είχε παρακολουθήσει στενά την πορεία του και επειδή τον ενδιέφερε η nouvelle vague. Ο δημιουργός υποδύεται τον εαυτό του σε μια ιστορία που ο άτολμος σεναριογράφος Michel Piccoli, συνοδευόμενος από την αισθησιακή σύζυγό του Brigitte Bardot, αναζητά χρήματα για μια ταινία εμπνευσμένη από την ομηρική Οδύσσεια. Εισβολέας, χρηματοδότης, θρασύς διεκδικητής της όμορφης γυναίκας είναι ο Αμερικανός Jack Palance. Ο Lang δεσπόζει ως δυνάστης – σκηνοθέτης και γίνεται μάρτυρας του έγγαμου σπαραγμού του ζευγαριού, του πάθους της ανεπανάληπτα όμορφης Bardot, του ερωτικού παιχνιδιού ανάμεσα στη γυναίκα και τον ερωτύλο δυτικόφερτο κεφαλαιοκράτη, σε μια ταινία που απογείωσε με την υπέροχη μουσική ένδυσή του ο Georges Delerue.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
www.filmfestival.gr

GOETHE INSTITUT
INTER NATIONES
THESSALONIKI

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

FILM
MUSEUM
BERLIN
DEUTSCHE
KINEMATHEK

Η έκθεση χωρίζεται σε 12 ενότητες όπου παρουσιάζονται εκθέματα από τη ζωή και το έργο του Fritz Lang, τοποθετημένα σε ιστορικό πλαίσιο. Περιλαμβάνει ηχητικές μαρτυρίες από συναδέλφους και φίλους του σκηνοθέτη (μέσα από ειδικούς σταθμούς ακρόασης και dvd), βίντεο από κινηματογραφικό υλικό που δεν έχει προβληθεί μέχρι τώρα, συνεντεύξεις, οπληθογραφία, καθώς επίσης και πολύτιμα αντικείμενα, όπως προτάσεις για ταινίες, σχέδια, αυθεντικά σενάρια, φωτογραφίες από ταινίες, αφίσες, banners.

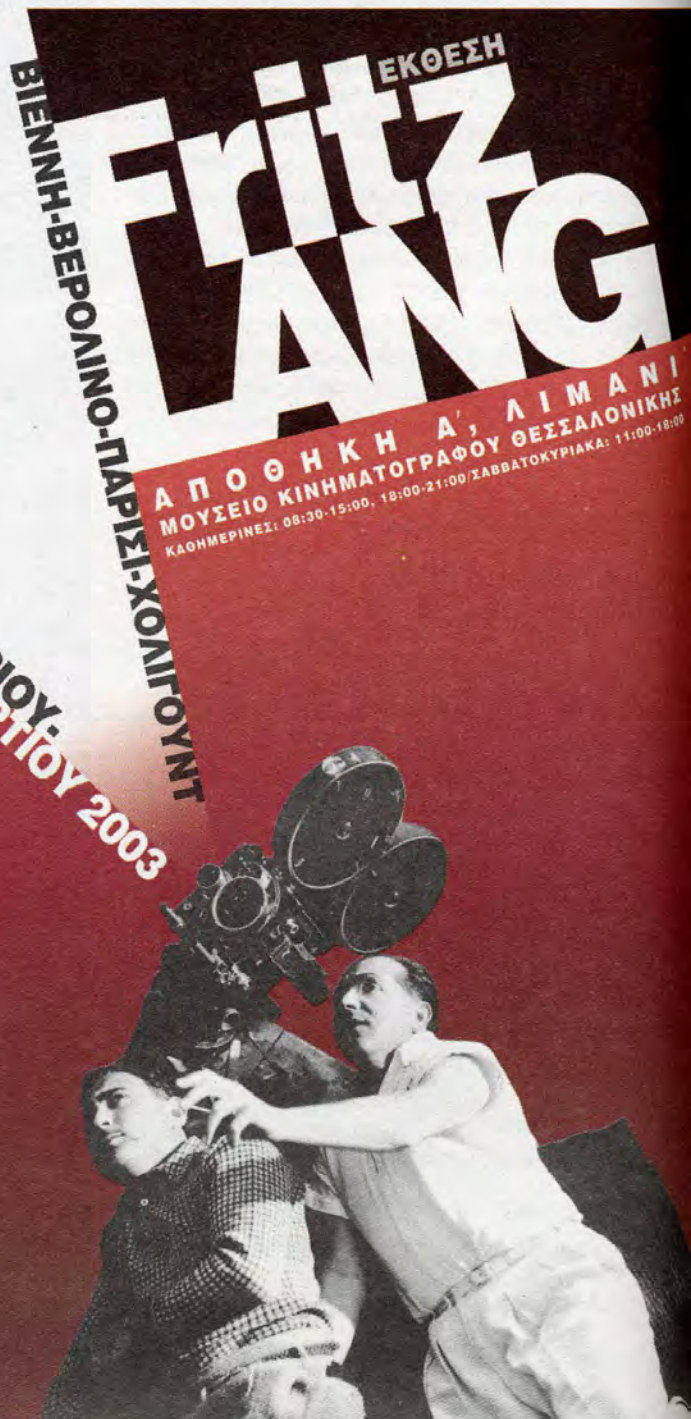
Η έκθεση συγκροτήθηκε και παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο πλαίσιο του 51ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βερολίνου (26 Ιανουαρίου - 8 Απριλίου 2001), μεταφέρθηκε στην Academy of Motion Picture Arts and Sciences στο Λος Άντζελες (3 Αυγούστου - 14 Οκτωβρίου 2001) και στη συνέχεια στο Χονγκ Κονγκ, στο Film Archive (4 Ιανουαρίου - 10 Μαρτίου 2002).

Peter Maenz και Nils Warnecke, επιμελητές της έκθεσης

Διάλεξη του Enno Patalas για το συνολικό έργο του Fritz Lang

31/1/2003, 18:00, ΟΛΥΜΠΙΟΝ Renault

Ιστορικός κινηματογράφος και συγγραφέας, ιδρυτής του περιοδικού Filmkritik, ο Enno Patalas συγκαταλέγεται στους μεγάλους διανοούμενους και θεωρητικούς της ιστορίας του κινηματογράφου. Από το 1923 έως το 1994 διετέλεσε διευθυντής του Μουσείου Κινηματογράφου του Μονάχου με ειδικότητα την αποκατάσταση γερμανικών ταινιών της δεκαετίας του '20, και απέκτησε διεθνή φήμη με την αποκατάσταση της θρυλικής ταινίας του Lang, *Μητρόπολη*.

**Οι συμμορίες
της Νέας Υόρκης
Gangs of New York**

Σκηνοθεσία: Μάρτιν Σκορσέζε. Σενάριο: Τζέι
Κοκς, Σπίβεν Ζάιλιαν, Κένεθ Λόνεργκαν,
βασισμένο σε μια ιστορία του Τζέι Κοκς.
Φωτογραφία: Μάικλ Μπόλκαους. Ηθοποιοί:
Λεονάρντο ΝτιΚάπριο, Ντάνιελ Ντέι Λούις,
Κάμερον Ντίαζ, Τζιμ Μπρόουντμπεντ, Τζον Σ.
Ράιλ, Χένρι Τόμας, Λιάμ Νίσον. Διάρκεια: 168'

Το 1846 η Νέα Υόρκη δέχεται την εισβολή ευρωπαϊκών μεταναστών που εξεθλιωμένοι αναζητούν μια καλύτερη τύχη. Η απροκάλυπτη εχθρότητα με την οποία τους υποδέχονται οι "γηγενείς" - με μόλις 100 χρόνια παρούσα στην πόλη - έχει ως συνέπεια αιματηρές συγκρούσεις και ανθρώπινα θύματα. Δεκαέξι χρόνια μετά, ένας νέος καταφθάνει στο Μανχάταν: είναι αποφασισμένος να εκδικηθεί τον θάνατο του πατέρα του. Υπεύθυνος γι' αυτόν υπήρξε ένας τοπικός αρχηγός συμμορίας, ο διαβόητος Μπίλι ο Χασάνης. Ηγέτης μιας ομάδας που μάχεται τους μετανάστες και ελέγχει όλες τις παράνομες δραστηριότητες της περιοχής, ο Μπίλι ο Χασάνης είναι ο βασιλιάς του τόπου. Σύντομα όμως πρόκειται να εκθρονιστεί...

Ηταν η απασχόληση τον σκηνοθέτη της για πάνω από 30 χρόνια. Αφιετηρία υπήρξε η ανάγνωση του ομότιτλου βιβλίου του Herbert Asburg (1891-1963), Δημοσιογράφος και ιστορικός της ζωής των κατώτερων στρωμάτων, ο συγγραφέας αφιγήθηκε σ' αυτό την ζωή των πρώτων γκάνγκστερ στην Νέα Υόρκη. Το βιβλίο εκδόθηκε το 1928 και ήταν μια ανορθόδοξη ιστορία της σκοτεινής ηθευράς της πόλης. Γνώρισε την αποδοχή συγγραφών όπως ο Χάρβε Λούις Μπρόνκς, ο οποίος στην *Παγκόσμια Ιστορία της Ατιμίας* (1935) κάνει αναφορά σ' αυτό

και συγκεκρίμενα στο πρόσωπο του Monk Eastman. Ο Scorsese και ο σεναριογράφος του Jay Cocks επέλεξαν από την πηληθώρα των προσώπων που αναφέρονται σ' αυτό τον Μπίλι τον Χασάπη (στο βιβλίο αναφέρεται με το όνομα William Poole) και γύρω απ' αυτό το υπαρκτό πρόσωπο δημιούργησαν μια σειρά φανταστικά πρόσωπα και καταστάσεις. Στο τελικό αποτέλεσμα όμως μπορούμε να αναγνωρίσουμε την πιστότητα μιας ιστορικής αναπαράστασης, αφού η ταινία καταγράφει με ακρίβεια την ατμόσφαιρα της εποχής, την εξαθλίωση, την ηθική παρακμή και την θύελλα της οργής που μαινόταν στα παραπήγματα και στους λασπωμένους δρόμους μιας μέλιθουσας μεγαλούπολης. Όπως αναφέρει σε μια δήλωση του ο Vic Armstrong –σκηνοθέτης των σκηνών δράσης– η ταινία είναι "ο Κάρολος Ντίκενς στην Νέα Υόρκη με μια δόση από *Mad Max*". Όπως λέει και ο ίδιος ο σκηνοθέτης, «Από τότε που ήμουν παιδί και μεγάλωνα στο Κάτω Μανχάταν μου άρεσαν οι ιστορίες της παλιάς Νέα Υόρκης. Κάθε μέρα καθώς εξερευνούσα τους δρόμους της γειτονιάς μου αιγά-αιγά ανακάλυπτα ίχνη μιας εκπληκτικής αληθιά σχετικά άγνωστης περιόδου της πόλης και της ιστορίας της χώρας μας. Η δεκαετία του 1860 είναι γεμάτη από απίστευτες ιστορίες της εργατικής τάξης, από τα κύματα των μεταναστών που κατάκλυζαν τους δρόμους και τα στενά, από διεφθαρμένους πολιτικούς, από τους θρύλους του υποκόσμου που πάθιευαν για την εξουσία. Ήταν ιστορίες στις οποίες δοκιμάστηκε η Αμερική και όλα αυτά που αντιπροσώπευε. Αυτές οι ιστορίες είναι οι ρίζες μας. Είναι ενδιαφέρον ότι αυτή η χώρα (οι ΗΠΑ) δεν διαμορφώθηκε με την επικράτηση της επανάστασης του 1783. Άρχισε να διαμορφώνεται μόνο μετά το τέλος του εμφυλίου, το 1865. Αυτό που βλέπουμε στην ταινία είναι μια Αμερική σε κατάσταση σύγκρουσης στις αρχές του 1860.»

Δημήτρης Μπάμπας

«Ο χαρακτήρας που υποδύομαι, ο Μπίλ ο Χασάνης, δεν απολογείται, δεν ζητά συγγνώμη γι' αυτό που είναι. Αν τον δούμε από μια ευρύτερη οπτική γωνία, το πρόσωπο αυτό δεν έχει σχέση με την οργή: έχει σχέση με την πηγή της δυσαρέσκειας, της μνησικακίας. Κάτι καρκινώδες. Μισεί τους ανθρώπους που φθάνουν στην χώρα. Πιστεύω ότι αυτό υπάρχει στον πυρήνα του. Και η προδοσία. Δεν είχα καμιά αμφιβολία για να τον υποδυθώ. Θεώρησα ότι είναι κάποιος με τον οποίο θα μ' άρεσε να ζήσω για λίγο»

Ντάνιελ Ντέι Λούις, ηθοποιός

το πρόσωπο **του μήνα** Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιότης

Daniel Day Lewis

Ο δεξιότηνης της μεταμόρφωσης

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Λονδίνο, ο πατέρας του ήταν ιρλανδός ποιητής και μυθιστοριογράφος βραβευμένος στην Αγγλία ενώ η μητέρα του γνωστή ηθοποιός. Αντιδραστικός και επαναστατικός χαρακτήρας ο 45χρονος ηθοποιός, μετά από περιπετειώδη σχολική ηλικία, ξεκίνησε τις σπουδές του διαλέγοντας δύο καριέρες τη μία σαν ηθοποιός και την άλλη σαν επιηθοποιός.

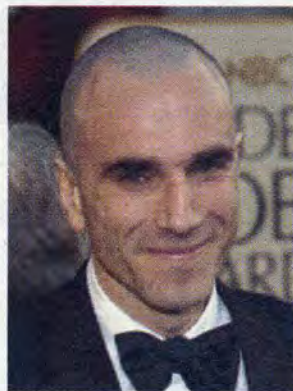
«Ένωσα μια αίσθηση αποστολής» αναφέρει για την ηθοποιό «αλήθι ταυτόχρονα αμφέβαλα πολύ σοβαρά για τον εαυτό μου. Δεν ήξερα αν θα μπορούσα να επιβιώσω. Πέρασα περιόδους όπου η ζωή μου υποτιμήθηκε. Ένωσα ταπεινωμένους για κάποιους λόγους και δεν ήθελα κάτι τέτοιο να μου ξανα συμβεί. Στο σχολείο ήμουν πασαρτζής και με έκαναν να το πληρώσω. Δεν αναφέρομαι στο νόμο αλήθι στα δέλητα παιδιά ή τους δασκάλους. Αποφάσισα πως δεν θα ήθελα άλλη φορά να μου συμπεριφερθούν με τέτοιο τρόπο. Σαν ηθοποιός το πρώτο πράγμα που κάνεις είναι να ανοίξεις τον εαυτό σου. Αυτό ήταν ένα τεράστιο εμπόδιο το οποίο έπρεπε να ξεπεράσω. Ήταν περίεργο το να πάω σε μια σχολή θεάτρου και να πα εντόξει είμαι ηλίθιος, λοιπόν συμπεριφερθείτε μου σαν να είμαι ηλίθιος».

Η πρώτη του εμφάνιση στον κινηματογράφο έγινε στο *Sunday bloody Sunday* το 1971. Αρχικά τον ενδιέφερε το θέατρο. Μετά από μια δεκαετία επέστρεψε στον κινηματογράφο το '82 στην ταινία *Γκάντι*. Βραβεύτηκε με Όσκαρ στο *Αριστερό μου Πάδι* του Τζιμ Σέρινταν, ακολούθησε ο *Τελευταίος των Μοικανών*, η *Εποχή της Αθωότητας* και το *Εις το Όνομα του*

«Ίσως θα έρθει μια στιγμή στην οποία με απογοήτευση θα διαπιστώσω πως δεν έκανα καλή χρήση του χρόνου μου. Μπορώ να είμαι ειλικρινής μονάχα με τις παρορμήσεις μου.»

κόμη κι αν δεν γίνεται γύρισμα συμπεριφέρεται σε ακολοιούθια του χαρακτήρα που ερμηνεύει. Προσπαθεί να ταυτιστεί μαζί του τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά. Φαίνεται σαν ένας άνθρωπος από μια άλλη εποχή. Έχει ζωντανά τις τελείες διαφορετικούς μεταξύ τους χαρακτήρες. Για το ρόλο του Hawkeye στον *Τελευταίο των Μοϊκανών* αναφέρει: «Μου άρεσε η ιδέα ενός ανθρώπου τον οποίο δεν είχαν αγγίξει οι νευρώσεις του 20ου αιώνα. Μια ζωή η οποία δεν έχει πνιγεί στο σωατοετικό της, μια ζωή όπως αυτή που πρέπει ν'ακολουθήσει ένα ζώο στο δάσος για να μπορέσει να ζήσει.»

Τα τελευταία πέντε χρόνια δεν εμφανίστηκε σχεδόν πουθενά σαν ηθοποιός. Σύμφωνα με φήμες μολήθηκε στην τέχνη του παπουτσοποιού στην Τσολκάνη. «*Ίσως θα έρθει μια στιγμή στην οποία με απογοήτευση θα διαπιστώσω πως δεν έκανα καλή χρήση του χρόνου μου. Μπορώ να είμαι ειλικρινής μονάχα με τις παρορμήσεις μου*» εξηγεί ο Ντάνιελ Ντέϊ Λούις και συμπληρώνει: «*Αυτές οι παρορμήσεις έρχονται πολύ σπάνια. Η ηθοποιία είναι μια αποστολή και πρέπει να γίνεται σεβαστή ως τέτοια. Αυτό όμως που συμβαίνει είναι ότι συχνά ο κόσμος τείνει να συνεισφέρει σε χρόνους που δεν έχει μέσα του κάτι να προσφέρει. Τότε συνήθως γίνεται αυτό που συμβαίνει σε κάθε δουλειά όταν έχεις να πληρώσεις λογαριασμούς. Αυτό το βρήκω θλιβερό. Θα πλήρωνω τους λογαριασμούς με οποιοδήποτε άλλο τρόπο παρά με την ηθοποιία. Πιστεύω πως η δουλειά όταν νάψει να είναι ένα είδος αποστολής έχεις την ευθύνη να την αφήσεις.*» Κατά διαστήματα λοιπόν ο καλός ηθοποιός αισθάνεται την ανάγκη να μάθει την πρακτική κι άλλων τεχνών στη ζωή του και φροντίζει να το κάνει πράξη.

Αγαρχίτικο
Μπουτάρι

Η τέχνη του κόκκινου

Η τέχνη του κόκκινου αποκαλύπτεται στο Αγιοργίτικο Μπουτάρν. Από την οινοποιητική εταιρία που ανέδειξε το ελληνικό κόκκινο κρασί. Οι επιλεγμένοι ορεινοί αμπελώνες της Νεμέας και η ωρίμανσή του σε δρύινο βαρέλι του χαρίζουν το έντονο χρώμα του, την ισορροπία και το πλούσιο αρωματικό μπουκέτο του. Οι συνεχείς βραβεύσεις του σε διεθνείς διαγωνισμούς δικαιώνουν τους δημιουργούς του αλλά και τους λάτρεις του. Αγιοργίτικο Μπουτάρν. Αυθεντικό έργο της τέχνης του κόκκινου.

BOUTARI

ΠΕΜΠΤΗΣ ΓΕΝΕΑΣ

w w w . b o u t a r i . g r

ΧΟΡΗΓΟΣ 43^οΥ

 ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
www.filmfestival.gr

Γρήγορο scanning

Αριθμοί: 200 ταινίες (μεγάλου μήκους, shorts, ντοκιμαντέρ, animation), πάνω από 20000 επισκέπτες, αύξηση 50% της τιμής των εισιτηρίων (λόγω υψηλής ζήτησης)

Θεματολογία ταινιών: Η διαταραγμένη εφηβεία, οι δυσλειτουργικές οικογένειες και τα βιογραφικά ντοκιμαντέρ (Φιντέλ Κάστρο, Γκορ Βιντάλ, Τσαρλς Μπουκόφκι, Ρόμπερτ Κάπα, Ζακ Ντεριντά κ.ά.)

Προφίλ δημιουργών: Ο μέσος όρος ηλικίας ανέβηκε, οι νέοι σκηνοθέτες δεν είναι και τόσο νέοι ούτε τόσο άγνωστοι, βλέπε παλιούς γνώριμους του Σάντανς όπως Λίζα Σοθοντένκο, Σκοτ Σάντερς, Μάικλ Μπερκ, Τόμας Βίντερμπεργκ

Το μέλλον: το ψηφιακό σινεμά. Υποβλήθηκαν 537 μεγάλοι μήκους (440 πέρυσι) και 3500 μικρού μήκους (2700 πέρυσι) φιλμ

Starlight: Το μισό Χόλιγουντ ήταν εκεί: Αλ Πασινίνο, Ντάστιν Χόφμαν, Τζέιν Φόντα, Σάημα Χάγιεκ, Σον Πεν, Κέβιν Σπέισι, Πενέλοπε Κρουζ, Τζέσικα Λανγκ, ακόμα και οι Μπρίνλεϊ Σπίαρς και Τζένιφερ Λόπεζ. Πάρτι: Σχεδόν όσα και οι ταινίες. Μέρα για party animals η Τετάρτη 22 Ιανουαρίου με 4 events να τρέχουν ταυτόχρονα: περιοδικό InStyle, ICM, HBO Films και συντελεστές ταινίας *Party Monster* με ντίσκο, γυμνάστρες χορεύτριες και τραβασί.

Το απόλυτο party gift: Μια σοκολατί σουέντ τσάντα του Kenneth Cole γεμάτη με όλα τα καλά του κόσμου, από τζάκετ της Nautica μέχρι δωρεάν ετήσια συνδρομή για σοκολάτες Crunch.

Κριτική Επιτροπή: Στηβ Μπουσέμι, Τίλντα Σουίντον, Φόρεστ Γουίτακερ, Ντέβιντ Ο'Ράσελ, Εμάνουελ Λέβι (δημοσιογράφος)

Indie Queen: Η Πατρίσια Κλάρσον που συμμετείχε σε 4 ταινίες στο φεστιβάλ (*All the real girls*, *The Station Agent*, *Pieces of April*, *The Countess and the Pig*). Κέρδισε το ειδικό βραβείο της επιτροπής για το σύνολο της ερμηνείας της.

Ελληνική Παρουσία: Το μικρό μήκους animation *The Freak* του Αριστομένη Τσίρμπα κέρδισε τιμητική μνεία

Ο νεότερος σκηνοθέτης: Μπράντον Σόνιερ, 20 ετών, σπουδαστής ακόμα στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, συμμετείχε στο τμήμα «American Spectrum». Το πρώτο του φιλμ *The Beat* είναι η ιστορία ενός έγχρωμου νεαρού που θέλει να γίνει ράπερ κόντρα στις επιθυμίες του πατέρα του και συζητήθηκε πολύ.

Τιμώμενο πρόσωπο: Χόλι Χάντερ

Ατάκα: «Δεν ξέρω γιατί το ήλενε Παρκ Σίτυ. Δεν βρίσκω καν μέρος να παρκάρω» - Στηβεν Φριεντλάντερ, αντιπρόεδρος της «Fine Line Features»

Πόσο Χόλιγουντ είσαι;

Φαίνεται πως ο καιρός που το Sundance έμοιαζε με συνάντηση παλιών συμμαθητών πέρασε ανεπίστροφα. Το φετινό κλίμα έκανε ορατό αυτό που φοβόντουσαν τα τελευταία χρόνια ο Ρόμπερτ Ρέντφορντ και οι συνεργάτες του, δηλαδή το κατά πόσο το φεστιβάλ πάει να γίνει ένα εργαλείο μάρκετινγκ των μεγάλων στούντιο του Χόλιγουντ. Οι μαζικές αφίσες των μεγάλων stars, οι παπαράτσι που αυξήθηκαν, η συμμετοχή στο πρόγραμμα καταξιωμένων του χώρου όπως ο Όλιβερ Στόουν, η Σάημα Χάγιεκ (με σκηνοθετικό ντεμπούτο) οι λιμουζίνες και τα λίαρ τζετ έδωξαν μακριά την οικειότητα και μετατόπισαν το ενδιαφέρον από την ανεξάρτητη κινηματογραφική δημιουργία στο πανηγύρι. «Δεν θέλω αυτό το φεστιβάλ να γίνει Κάνες όπου δεν μπορείς να κατέβεις να περπατήσεις στο δρόμο. Δεν θέλω γυναίκες με μικρίνι στη παραλία» δήλωσε ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Sundance, Ντέβιντ Γκίλμωρ, βλέποντας τις διασημότητες να επισκιάζουν την ουσία του φεστιβάλ. Ο Ρόμπερτ Ρέντφορντ υπήρξε πιο επιεικής απέναντι στην κριτική για την εξέλιξη του «Ο κόσμος πάντα προσπαθεί να πει ότι το Σάντανς πάει να γίνει Χόλιγουντ. Θα είναι είτε αυτό, είτε ότι το Σάντανς πέθανε». Ωστόσο οι διοργανωτές ξεκίνησαν ήδη να δουλεύουν ένα σχέδιο που θα χαμηλώσει τους τόνους όσον αφορά τις περιοδείες των

stars στη Main Street και το κυνήγι με τους φωτογράφους. Θα τα καταφέρουν; Κάποιοι λένε ότι από τη στιγμή που οι ατζέντες θα συνεχίσουν να πεινάνε για την ανακάλυψη νέων ταλέντων και οι σοβαροί stars θα εναποθέτουν τις ελπίδες τους για ουσιαστική καλλιτεχνική παρουσία στο ανεξάρτητο σινεμά, το Χόλιγουντ θα έχει πάντα το μερίδιό του στα βουνά της Γιούτα. Ειδικά όταν είναι αυτό που έχει το χρήμα. «Είναι δύσκολοι καιροί για το ανεξάρτητο σινεμά. Γίνεται όλο και πιο δύσκολο να βρεθούν τα χρήματα για τις παραγωγές. Ίσως μερικές φορές οι stars πράγματι 'σκεπάζουν' τις ταινίες. Αλλά δεν έχω και πολύ περιθώριο να μιλήσω γι' αυτό, έχοντας το ένοδο μου σε αυτό τον κόσμο. Σίγουρα συμβαίνει μια μεγάλη αλλαγή. Παντού στο κόσμο και τώρα έρχεται και στο Σάντανς. Αλλά θα σας πω ένα πράγμα που είναι εμβληματικό του ανεξάρτητου φιλμ. Πάντα βρίσκει τον τρόπο» σχολίασε ο Ρέντφορντ. Κάποιοι άλλοι βρίσκουν αυτή την δυσχέρεια μια πρόκληση αφού όσοι τελικά μένουν στο παιχνίδι είναι και οι πιο παθιασμένοι.

Οι μεγάλοι νικητές

Από τα φιλμ που βρήκαν τον τρόπο να φτάσουν μέχρι το φεστιβάλ, αυτό που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο hype ήταν το *The Station Agent* με κεντρικό πρόσωπο έναν νάνο που αναζητά την ευτυχία σε ένα εγκαταλειμμένο σιδηροδρομικό σταθμό (βραβείο κοινού για μυθοπλασία, βραβείο σεναρίου). Η ταινία αγοράστηκε από την «Miramax». Όμως τα φιλμ με τις μεγαλύτερες εμπορικές δυνατότητες ήταν το *Pieces of April* (αγοράστηκε για 3.500.000 δολάρια αλλά δεν πήρε κανένα βραβείο) και το *Thirteen* (βραβείο σκηνοθεσίας για μυθοπλασία). Το πρώτο είναι το σκηνοθετικό ντεμπούτο του σεναριογράφου Πήτερ Χέτζς (*Για ένα αγόρι*) και αφορά

The Freak

στις διαμάχες μιας οικογένειας τη Μέρα των Ευχαριστιών. Το δεύτερο της Κάθριν Χάρντγουικ, με σάρφως η Χόλι Χάντερ, είναι η ιστορία ενηλικίωσης μια έφηβης στο Λος Άντζελες μέσα από τη δοκιμασία

των ναρκωτικών, του εγκλήματος και της ερωτικής ασυδοσίας. Το σενάριο μάλιστα έγραψε η 13χρονη συμπρωταγωνίστρια του φιλμ. Το μεγάλο βραβείο της κριτικής επιτροπής για μυθοπλασία απονεμήθηκε στο βιογραφικό *American Splendor* των Σαρλ Σπρίνγκερ Μπέρμαν και Ρόμπερτ Πουλιτάνι, την ιστορία του ιδιοσυγκρασιακού συγγραφέα κόμικ Χάρβεϊ Πέκαρ, το οποίο συνδυάζει animation, ντοκιμαντέρ και υλικό, σεναριακή αφήγηση και συντελείται. Το ρόλο του Πέκαρ κρατάει ο Πολ Τζαμάι. Το αντίστοιχο βραβείο για ντοκιμαντέρ κέρδισε το *Capturing the Friedmans* του Άντριου Γιαρέκι, το πορταίτο μιας μεσοαστικής οικογένειας που διηλείται από την αποκάλυψη ενός μυστικού παιδοφιλίας. Το ντοκιμαντέρ *My Flesh and Blood* (βραβείο κοινού και σκηνοθεσίας ντοκιμαντέρ) του Τζόνθαν Καρς αναφέρεται την ιστορία της Σούζαν Τσάμ που υποθέτησε έντεκα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Στο ολοκαίνουριο τμήμα «World Documentary», το κοινό έδειξε την προτίμηση του για το *Whale Rider* της Νίκι Κάρο από τη Νέα Ζηλανδία, με θέμα τον αγώνα μιας νεαρής Μασορί να γίνει αρχηγός κόντρα στις επιθυμίες του παππού της (βραβείο κοινού και στο Τορόντο 2002). Εδώ συζητήθηκε ιδιαίτερα και δανέζικο ντοκιμαντέρ *The Purified* του Τζάσπερ Τσάρτζιλ που είναι το τελευταίο μέρος μιας τριλογίας για τον Λαρς Φον Τρίερ και το μανιφέστο του «Dogma 95». Το *Terminal Bar*, ένα φιλμάκι για το εμάνυμο θρυλικό μπάρ της Νέας Υόρκης χάρισε στο σκηνοθέτη του, Στέφαν Νάντελμαν, το βραβείο μικρού μήκους ταινίας.

ΕΙΚΟΝΕΣ & ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Επιμέλεια: Δημήτρης Μπάμπας (dimitris01@mail.gr)

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Άνοιξη του 2000. Ραμάλα, Δυτική Όχθη.

Μια ομάδα Παλαιστινίων επιβιβάζεται σ' ένα τουριστικό λεωφορείο. Για τρεις μέρες θα περιηγηθούν στο Ισραήλ: ο τουρισμός είναι ο μοναδικός τρόπος για να γνωρίσουν τον τόπο στον οποίο γεννήθηκαν ή απ' όπου κατάγονται και βίαια εκδιώχθηκαν. Ένας από τους επιβάτες, ηλικίας 60 χρόνων, επισκέπτεται μαζί με την εγγονή του το χωριό όπου γεννήθηκε και το τάφο των γονιών του. Ένας άλλος νεαρός ηλικίας κινηματογραφεί αυτό το ταξίδι για να το δει η μητέρα του, που δεν μπορεί να μετακινηθεί. Ένας τρίτος επισκέπτεται στην Ιερουσαλήμ τον τάφο του Ισραηλινού πρωθυπουργού, Πιτζάκ Ράμπιν.

Τα σύνορα, οι δρόμοι, τα ερείπια, η έρημος, τα χωριά που εξαφανίστηκαν, το παρελθόν ενός τόπου αλλά και το μέλλον, η γεωγραφία και η ιστορία, τα ανεξίτηλα σημεία της μνήμης στις ψυχές και στο χώρο. Λίγο πριν τις ταραχές του Οκτωβρίου του 2000, που ανέτρεψαν τις εύθραυστες ισορροπίες και ύψωσαν τα τείχη.

Ο τίτλος του ντοκιμαντέρ *The Inner Tour* σε σκηνοθεσία Ra'anan Alexandrowicz (Ιερουσαλήμ, 1969). "Μέσα από τα παράθυρα του λεωφορείου ο θεατής μπορεί να δει την Παλαιστινιακή κοινωνία, μια εικόνα πιο πολυπλοκή από τις εικόνες των μαζικών διαδηλώσεων, πετροβολημάτων, κηδεών, που καταλήγουν σε ταραχές και κατεδαφισμένα σπίτια". Σ' αυτό οι άνθρωποι κινηματογραφούνται με μακρινά πλάνα, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του τοπίου, σημεία στο χάρτη μια περίπλοκης γεωγραφίας.

Προβλήθηκε στο φεστιβάλ του Sundance [2002] και στο Βερολίνο.

Data: <http://firsthandfilms.com>

Joel Katz (ΗΠΑ, 1958). Σκηνοθέτης και καθηγητής του πανεπιστημίου New Jersey. "Ακόμα μ' εντυπωσιάζει πως 12 στίχοι άλλαξαν τον κόσμο", η γνώμη του για το κλασικό τραγούδι της Billie Holiday, *Strange Fruit*. Γραμμένο από τον Abel Meeropol, δάσκαλο και συνδικαλιστή, στο Μπρονξ, το 1939, οι στίχοι του στόχευαν στο να ευαισθητοποιήσουν το κοινό. "Τα δένδρα του Νότου έχουν ένα παράξενο φρούτο/ αίμα στα φύλλα και αίμα στις ρίζες/ μαύρο σώμα που στροβιλιζέει η αύρα του Νότου/ παράξενο φρούτο κρέμεται σε λεικές". Ένα τραγούδι διαμαρτυρίας ενάντια στο ρατσισμό και το λιτσαρίσμο. Θέμα ενός ντοκιμαντέρ που αφηγείται κάτι πέρα από την ιστορία ενός τραγουδιού. Μεταξύ 1882 και 1968 πάνω από 4700 άνθρωποι λιντσαρίστηκαν: η συντριπτική πλειοψηφία τους ήταν Αφρο-αμερικανοί. Στις εικόνες του ντοκιμαντέρ, αυτή η κρυφή αιματοβαμμένη ιστορία της Αμερικής συνδέεται με τα σημερινά εγκλήματα μίσους της αμερικάνικης κοινωνίας.

Data: Film Comment Nov/Dec 02

Chris Petit (Worcestershire, 1949). Κριτικός κινηματογράφου, μυθιστοριογράφος και σκηνοθέτης. Η πρώτη ταινία *Radio On* (1979) είχε προβληθεί στην Ελλάδα. Ντοκιμαντέρ για δημιουργούς όπως J.G. Ballard και Wim Wenders, αστυνομικές ταινίες για την τηλεόραση, ταινίες δοκίμια για την οπτικοακουστική επικράτεια περιλαμβάνονται στην φιλμογραφία του.

Στην τελευταία του ταινία, που προβλήθηκε στην Βενετία (2002), με τίτλο *London Orbital* συνεργάζεται με τον συγγραφέα Iain Sinclair. Είναι ένα ντοκιμαντέρ για την μεγαλύτερη περιφερειακή οδό του κόσμου τον M25 του Λονδίνου, μήκους 120 χιλιομέτρων. Ένας δρόμος που οδηγεί στο πουθενά, χωρίς αρχή και τέλος. Στις εικόνες του καταγράφεται η αίσθηση του δρόμου, η κατάσταση που βρίσκεται κάποιος όταν οδηγά. Κυριασμένο σε βίντεο. "Ως μέσο έχει περισσότερη σχέση με το έλεγχο την ασφάλεια, την παρακολούθηση, την ροή του χρόνου", δηλώνει.

Data: κατάλογος φεστιβάλ Βενετίας [2002]

Alina Marazzi (Ιταλία, 1965). Σκηνοθέτις ντοκιμαντέρ που αναφέρονται σε κοινωνικά προβλήματα. Το *Un'ora sola ti vorrei* (βραβεία στο Λοκάρνο και Τορίνο) έχει ως κεντρικό πρόσωπο την μητέρα της που αυτοκτόνησε όταν η σκηνοθέτις ήταν επτά χρόνων. Παλιές ερασιτεχνικές ταινίες, σελίδες από την αλληλογραφία και το ημερολόγιο της καθώς και ιατρικές γνωματεύσεις από τις επισκέψεις της σε ψυχιατρεία, διασώζουν την ύπαρξη της μέσα στον χρόνο.

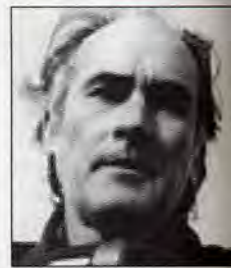
Ένα γυναικείο πρόσωπο, δύο φωνές που αστεϊεύονται, ένα παλιό γαλλικό τραγούδι "Juste une heure toi et moi..." / Σιωπή.

Μια απόπειρα για να συμπιληωθεί με την απώλεια. "Αφηγούμενη την ιστορία της μητέρας μου μέσα απ' αυτές τις παλιές ταινίες του παππού μου, ήταν ένας τρόπος για μένα να δώσω αξιοπρέπεια στην μνήμη ενός προσώπου που μου πρόσφερε την ζωή. Ήταν ένα δώρο που έκανα στο εαυτό μου, σ' αυτήν, σ' όλα τα παιδιά και σ' όλους τους γονείς".

Data: <http://www.Torinofilmfest.org>

Peter Mettler (Τορόντο, 1958). Σκηνοθέτης. Ένας οραματιστής στον χώρο του καναδικού κινηματογράφου. Συνεργάτης του Atom Egoyan. Στο τρίωρο ντοκιμαντέρ του *Gambling, Gods and LSD* περιπλανιέται ανά την υψηλή. Αφετηρία υπήρξε η προσπάθειά του να ζήσει ξανά την αίσθηση ενός παιδιού που γυρνά άσκοπα στους δρόμους. Μια εκκλήσις στο Τορόντο, ένα ξενοδοχείο στο Λας Βέγκας, η ζωή στους δρόμους στην Ελβετία και στην Ινδία: αυτοί είναι κάποιοι από τους τόπους που επισκέπτεται. "Ένα προσωπικό πορταίτο του κόσμου, μπορεί να αλληλέσει τον τρόπο που κοιτάζετε τον κόσμο", είναι ένα από τα σχόλια που γράφτηκαν. "Όσο μακριά και αν ταξίδεψα είδα τις ίδια κοινά στοιχεία, τις ίδιες επιθυμίες", δηλώνει. "Η ταινία απευθύνεται σ' ένα μέρος της ψυχής που όλοι έχουμε. Έχει σχέση με την επικράτεια του ασυνειδήτου και των ανείρων". Ένα ταξίδι για τον νου, αλλά και ένα ταξίδι του νου είναι η τελική αίσθηση.

Data: <http://www.telefilm.gc.ca>

53η Μπερλινάλε

6-16 Φεβρουαρίου 2003

τα φεστιβάλ
του κόσμου

Επιμέλεια: Χρίστος Καλλίσης
tsigaras@otenet.gr

Διασκέδαση και Φαινομενική Ευαισθησία

Αρχές της προηγούμενης δεκαετίας όταν ζούσα στο Παρίσι ταξίδεψα για το Φεστιβάλ του Βερολίνου με τη μοτοσυκλέτα. Ήταν χειμώνας, οπότε και γίνεται το Φεστιβάλ κάθε χρόνο. Οι δρόμοι καθαροί από χιόνι αλλά το κρύο τσουχτερό. Ξεκίνησα πρωί και υπολόγιζα πως πριν να πέσει ο ήλιος θα έφτανα στη μητρόπολη της Γερμανίας. Τελικά νύχτωσε και ο δρόμος ήταν ακόμη μπροστά μου. Σταματώ για να βάλω βενζίνη και δεν ανοίγει το ρεζερβουάρ επειδή έχει παγώσει. Ψυχραιμία, λίγο πριν τις 10 το βράδυ έφτασα στο σπίτι της φίλης μου Χριστίνας. Από εκείνο το Φεστιβάλ περισσότερο θυμάμαι τη διαδρομή, το πήγαινε και το έλα, παρά κάποια συγκεκριμένη ταινία. Θυμάμαι το μπες - βγες από αίθουσα σε αίθουσα και την αγωνία του να δω αυτό που είναι καλό. Οι ταινίες ξεχνιούνται εύκολα αν δεν ταυτίζονται με βιώματά μας.

Το τοπίο

Σχεδόν μια δεκαετία μετά αρκετά πράγματα έχουν αλλάξει στο Φεστιβάλ του Βερολίνου όπως και στην ίδια την πόλη. Ξαναέγινε πρωτεύουσα της Γερμανίας η πόλη που σηματοδότησε την αλληγή πλεύσης των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης δηλαδή την αλληγή των ισορροπιών ανάμεσα στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Τότε ήταν ακόμη εμφανέστατη η διαφοροποίηση του ανατολικού με το δυτικό. Αίθουσες και γραφεία του Φεστιβάλ βρισκόταν μεταξύ ζωολογικού κήπου και κεντρικού σιδηροδρομικού σταθμού της πόλης. Σήμερα το Φεστιβάλ μετακόμισε στην νεόκτιστη γειτονιά της Πότσανταμερ Πλάτς η οποία θυμίζει ευρωπαϊκό Μανχάταν. Οι αίθουσες και το κέντρο του Φεστιβάλ άλλαξαν όπως

25th hour

αλλάζουν και οι ταινίες. Μια σωστή διαδρομή ανάμεσα τους κάνει την εμπειρία να μοιάζει επαναλαμβανόμενη σαν τα πράγματα να μένουν στάσιμα παρότι ταυτόχρονα αλλάζουν.

Οι ταινίες

Περίπου 400 ταινίες, πιο πολλές κι από τους στρατιώτες του Λεωνίδα, θα στριμωχτούν στο δεκαήμερο πρόγραμμα του Φεστιβάλ το οποίο ξεκινάει με το *Σικάγο* και τελειώνει με τις *Συμμορίες της Νέας Υόρκης*. Η πολιτιστική πολιτική των Γερμανών εμφανέστατα είναι φιλοαμερικανική.

Λέτε να έρχονται σε σύγκρουση το Υπουργείο Πολιτισμού με το Υπουργείο Εξωτερικών γι' αυτόν το λόγο; «Από τη μία προσφέρουμε έξυπνη διασκέδαση. Από την άλλη υπάρχει ένα δεσμευμένο πολιτικό πρόγραμμα, το οποίο συμπεριλαμβάνει ευκαιρίες να ρίξουμε το βλέμμα μας στους μετανάστες του κόσμου, ανθρώπους που βιώνουν δύσκολες κοινωνικές καταστάσεις», δήλωσε ο διευθυντής της Μπερλινάλε Ντίτερ Κόσλικ. Παράλληλα αναμένονται πολλοί αστέρες (Νικόλας Κέιτζ, Μέριλ Στριπ, Τζούλιαν Μουρ, Τζορτζ Κλούνεϊ, Έντουαρτ Νόρτον, Κέβιν Σπέισι, Άνους Εμέ, Κέιτ Γούνιςλτ κλπ.) αλλά τίποτε δεν είναι σίγουρο μέχρι την ώρα που θα πατήσουν το κόκκινο χαλί. Ας ήταν λευκό να συμβολίζει την ειρήνη. Στο διαγωνιστικό συμμετέχουν επίσης ταινίες από τις ΗΠΑ όπως το *Solaris* του Στήβεν Σόντεμπεργκ, η 25η ώρα του Σπάικ Λι, η *Διασκευή* (adaptation) του Σπάικ Τζοντς, οι *Άρες* του Στήβεν Ντάιτρυ και το *Εξομολογήσεις ενός επικίνδυνου μυαλού* (Confessions of a dangerous mind) του Τζορτζ Κλούνεϊ. Όλες έχουν ήδη προβληθεί στις αίθουσες των ΗΠΑ.

Λιγότερες είναι οι γερμανικές ταινίες απ' ό,τι πέροι στο διαγωνιστικό και συγκεκριμένα τρεις. Άλλες τρεις από τη Γαλλία των Πατρών Σερώ, Κλωντ Ζαμπρόλ και Πασκάλ Μπονισέρ, δύο από την Κίνα, η μία του Ζανγκ Γιμού. Επίσης στο διαγωνιστικό συμπεριλαμβάνεται η βρετανοαμερικανική παραγωγή του Άλαν Πάρκερ *Η ζωή του Ντέιβιντ Γκέιλ* η οποία περιγράφει την ιστορία ενός δολοφόνου αντιρρησία συνείδησης ο οποίος καταδικάστηκε σε θάνατο. Πρόεδρος της κριτικής επιτροπής είναι ο Ατόμ Εγκογιάν. Ανάμεσα στις ειδικές προβολές είναι η αμερικανικής παραγωγής ταινία του Τόμας Βίντεμπεργκ και της δανέζας Λόνε Σέρφιγκ. Ελληνική συμμετοχή υπάρχει στις μικρού μήκους ταινίες: το *Σωτήρας* του Θανάση Καρανικόλα από τη Θεσσαλονίκη. Στις ειδικές προβολές συμπεριλαμβάνεται η ταινία της Μαρσελίν Λοριντάν - Ίβενς η οποία είναι εμπνευσμένη από τη μεταφορά της στο Άουσβιτς και τον κεντρικό ρόλο ερμηνεύει η Άνους Εμέ.

Λιγότερες είναι οι γερμανικές ταινίες απ' ό,τι πέροι στο διαγωνιστικό και συγκεκριμένα τρεις. Άλλες τρεις από τη Γαλλία των Πατρών Σερώ, Κλωντ Ζαμπρόλ και Πασκάλ Μπονισέρ, δύο από την Κίνα, η μία του Ζανγκ Γιμού. Επίσης στο διαγωνιστικό συμπεριλαμβάνεται η βρετανοαμερικανική παραγωγή του Άλαν Πάρκερ *Η ζωή του Ντέιβιντ Γκέιλ* η οποία περιγράφει την ιστορία ενός δολοφόνου αντιρρησία συνείδησης ο οποίος καταδικάστηκε σε θάνατο. Πρόεδρος της κριτικής επιτροπής είναι ο Ατόμ Εγκογιάν. Ανάμεσα στις ειδικές προβολές είναι η αμερικανικής παραγωγής ταινία του Τόμας Βίντεμπεργκ και της δανέζας Λόνε Σέρφιγκ. Ελληνική συμμετοχή υπάρχει στις μικρού μήκους ταινίες: το *Σωτήρας* του Θανάση Καρανικόλα από τη Θεσσαλονίκη. Στις ειδικές προβολές συμπεριλαμβάνεται η ταινία της Μαρσελίν Λοριντάν - Ίβενς η οποία είναι εμπνευσμένη από τη μεταφορά της στο Άουσβιτς και τον κεντρικό ρόλο ερμηνεύει η Άνους Εμέ.

Τιμώμενα πρόσωπα

Η τελευταία βραβεύεται από τη Μπερλινάλε για το συνοδικό της έργο, ενώ η καθιερωμένη ρετροσπεκτίβα είναι αφιερωμένη στο έργο του ιάπωνα σκηνοθέτη Γασουχίρο Οζού. Το δεκάμβριο του 2003 συμπληρώνονται 100 χρόνια από τη γέννησή του. Ο Οζού πέθανε το 1963 είναι παγκόσμια αναγνωρισμένος ως ένας από τους πλέον αντιπρο-

σωπτικούς εκπρόσωπους του ιαπωνικού κινηματογράφου. Η δουλειά του επηρέασε σκηνοθέτες όπως οι Βέντερς, Σρέντερ και Χου Σια Σιεν.

Παράλληλα τμήματα

Στο παράλληλο τμήμα «Πανόραμα» περιλαμβάνονται αρκετά ντοκιμαντέρ με πιο φανταστικό αυτό που έφτιαξε ο Όλιβερ Στόουν με θέμα τον Φιντέλ Κάστρο. Επίσης κι άλλοι σκηνοθέτες μυθολογίας που διαγωνίστηκαν άλλοτε για τη Χρυσή Άρκτο παρουσιάζουν ντοκιμαντέρ τους. Το άλλο παράλληλο τμήμα της Μπερλινάλε: το «Διεθνές Φόρουμ Νέων Σκηνοθετών» είναι ανεξάρτητο από το «Πανόραμα» και το επίσημο πρόγραμμα. Παρουσιάζει 52 ταινίες από 24 διαφορετικές χώρες. Το 1/3 είναι ταινίες πρωτοεμφανιζόμενων σκηνοθετών από την Αργεντινή, τη Κίνα, την Ιαπωνία, τη Μοζαμβίκη, την Ουγγαρία και την Ταϊλάνδη. Φέτος, θα λειτουργήσει για πρώτη φορά η πανεπιστημιακή ταλάντα (berlinale talent campus) για 5 μέρες κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ στην οποία συμμετέχουν περίπου 500 ανερχόμενοι κινηματογραφιστές. Μεταξύ των συναντήσεων που οργανώνονται, οι Βιμ Βέντερς και Ντένις Χόπερ θα μιλήσουν για τα σκαμπελάσματα της πορείας τους στον κινηματογράφο. Πληροφορίες στο www.berlinale-talentcampus.de.

Θέμα: Οι μετανάστες

Κεντρικό θέμα με το οποίο καταπιάνεται η 53η Μπερλινάλε είναι οι μετανάστες. Ωστόσο, η παρουσία αστέρων κρίνεται άκρως απαραίτητη. Οι αστέρες λειτουργούν ως αναμεταδότες δημοσιότητας, ως πόλος έλξης για τα μίντια. Ένα είδος εύκολης λύσης το οποίο έχει την φυσική ιδιότητα να σκιάζει και να μπλοκάρει ειδήσεις μεγαλύτερης σημασίας. Ο Ντίτερ Κόσλικ δηλώνει πως επιθυμεί να πετύχει μια ισορροπία ανάμεσα στην αφύπνιση της πολιτικής συνείδησης και τη διασκέδαση. «Προς την κατεύθυνση της ανεκτικότητας»

Ο Σωτήρας

[Toward Tolerance] είναι ο τίτλος που χρησιμοποιεί. Φαίνεται να είναι επίκαιρη η αναζήτηση αισιόδοξων μηνυμάτων. «Αναγνωρίζουμε πως το πρόβλημα των μεταναστών χειροτερεύει διαρκώς. Είναι ένα παγκόσμιο θέμα το οποίο θίγεται από τον κινηματογράφο και θα είναι κυρίαρχο στο φετινό πρόγραμμα.» δήλωσε ο Κόσλικ στο Reuter. Ανάμεσα στις 22 ταινίες που διαγωνίζονται για τη Χρυσή Άρκτο συμπεριλαμβάνονται η γερμανική ταινία *Distant Lights* (Μακρινά φώτα) με θέμα την αισχροί εκμετάλλευση μεταναστών, η ολλοβενική *Spare Parts* (Ανταλλακτικά) με θέμα το εμπόριο σάρκας, από τη Βρετανία το *Σε αυτόν τον κόσμο* με θέμα ένα νέο αφγανό μετανάστη και την σενεγαλέζικη ταινία *Madame Brouette* η οποία έχει σαν θέμα τον αγώνα μιας μοναχικής μητέρας για την κατάκτηση των δικαιωμάτων της.

Παντού υπάρχει ένας Μύθος!

ΧΟΡΗΓΟΣ 43°

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
www.filmfestival.gr

ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

RENAULT MEGANE

STAR CAR

Κέρδισε με 5 αστέρια την υψηλότερη διάκριση στα crash tests ασφαλείας του EURO NCAP και το προνόμιο να είναι το ασφαλέστερο αυτοκίνητο στην κατηγορία του. Συγχρόνως ανακηρύχθηκε "Αυτοκίνητο της χρονιάς 2003" από 58 δημοσιογράφους που εκπροσωπούν 22 Ευρωπαϊκές χώρες.

www.renault.gr

Το Ασφαλέστερο στην κατηγορία του

Η Renault συνιστά elf

BBDO
ATHENS

Αυτοκίνητο της
χρονιάς 2003

Εκπομπές CO₂ (gr/km) 161 - 163, κατανάλωση (lt/100 km) εντός πόλης 8.8 - 9.1, εκτός πόλης 5.4 - 5.7, μικτός κύκλος 6.7 - 6.8

Ρωτήστε μας για το Κέντρο Ασφαλούς Οδήγησης SAFETRACK. Τηλ.: 210 - 9792625. Website: www.4tsafetrack.gr

